Nr. 190 NALEZYTOSC POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM

Kraków, Piątek 22 Sierpnia 1924. Rok XLIII.

Prenumerata miesięczna:
Bez odnoszenia . . . . . 3·40 zł.
Z odnoszeniem . . . . . . 3·60 „
Z przesyłką pocz. . . . . 4·20 „
Za granicą . . . . 7·— „
Cena numeru 15 groszy
Adres Redakcji: ul. Jagiellońska L. 10.
Telefon 41. Międzymiast. 157.
Adres Administracji: ul. Jagiellońska L. 10.
Telefon 341

NOWA REFORMA

wychodzi codziennie o godzinie 3 po południu

Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy:
Zwykłe . . . . . 10 gr.
Nekrologi . . . . 20 „
Nadesłane . . . . 25 „
Po kronice . . . . 30 „
Na I-szej stronie . . 40 „
Drobne od słowa . . 7 „
(najmniej 10 słów)
Układ tabelaryczny 50% drożej.
Nekrologi do 60 mm. o 50% taniej.
Załączniki wedle umowy.
Nr czeku P. K. O. 400.402

W przededniu burzliwej dyskusji we francuskiej Izbie deputowanych

„Vouloir ce que'on peut, savoir ce qu'on veut"

Kraków, 20 sierpnia.

Premjer francuski Herriot powrócił dnia 18 bm. z Londynu do Paryża. Wybrał drogę na Dieppe, uproszony o to przez mera tego miasta. Mer miasta Dieppe za pomocą rozplakatowanej odezwy zawiadomił ludność o godzinie przybycia premjera, wzywając obywateli, ażeby godnie przyjęli szefa rządu francuskiego. Ludność nie zawiodła i przyjęła Herriota z entuzjazmem. Również w Paryżu przed dworcem Saint Lazare olbrzymie tłumy publiczności witały wracającego Herriota wprost owacyjnie. Wznoszono okrzyki: „Niech żyje pokój! Niech żyje Herriot!" Wśród przeciągłych oklasków jakaś dziewczynka wręczyła premjerowi wspaniały bukiet, poczem tłum porwał Herriota mimo jego oporu na ramiona i wśród niemilknących okrzyków zaniósł go do samochodu.

W przeciwieństwie do usposobienia mas, tak niedwuznacznie przychylnego dla Herriota, cała prasa opozycyjna, która dotąd zachowywała się spokojnie, rozpoczęła po powrocie Herriota z miejsca **nadzwyczajnie namiętną kampanję przeciwko niemu.** Nawet „Matin", który dotąd był neutralny, a nawet czasem popierał Herriota, obecnie występuje energicznie przeciwko premjerowi. Znany publicysta, senator Jouvenel, ogłosił w tym dzienniku artykuł, wywodzący, że Francja powinna była analogicznie do 14 punktów Wilsona postawić w Londynie następujące 4 tezy francuskie: kredyt, praca, sprawiedliwość i pokój.

Co dotyczy pierwszej, powiada Jouvenel, że wykonanie planu Davesa powinno być nietylko przyrzeczone, ale zagwarantowane, a zupełna ewakuacja zagłębia Ruhr może nastąpić tylko pod warunkiem, że kredyty, przewidziane dla Francji przez plan Dawesa, zostaną rzeczywiście zrealizowane.

Co dotyczy drugiej, żąda Jouvenel, ażeby ewakuacja zagłębia Ruhr była uzależniona także od zawarcia traktatu handlowego pomiędzy Francją a Niemcami. Dalej powinien Herriot czemprędzej opracować wielki plan, wedle którego byłyby zużytkowane niemieckie dostawy rzeczowe bez szkody dla przemysłu francuskiego.

Uzasadniając tezę trzecią, twierdzi Jouvenel, że Francja musi być zwolniona od swojego długu międzysojuszniczego. Anglja część swoich wierzytelności, które posiada w Rosji, skreśliła sowietom, to chyba Francja ma prawo do takiego opustu.

W obronie tezy czwartej podnosi Jouvenel, że rozbrojenie stanie się niemożliwe w chwili, gdy Niemcy otrzymają z powrotem zagłębie Ruhr, a wszystkie sprawy sporne zostaną powierzone sądowi rozjemczemu.

Herriot broni się na razie za pomocą popularnych wywiadów. Rozmawiając z korespondentem wiedeńskiej „Neue Freie Presse", premjer francuski podniósł, że traktat londyński zakończył jeden rozdział historji europejskiej, obecnie już zaczyna się okres nowy. Konferencja londyńska — zdaniem Herriota — jest sukcesem, obecnie zaś idzie o to, aby ten sukces skonsolidowano, przyczem niezbędnem jest, aby zaufanie zajęło miejsce dotychczasowej nieufności. Konferencja londyńska różniła się od poprzednich ogólną atmosferą, a osiągnęła swój cel dzięki nastrojowi narodu francuskiego, który wskutek swojej gorącej chęci pokoju **poniósł największe ofiary,** aby ten pokój osiągnąć. Francja też zaproponowała drogę wyjścia z labiryntu trudności, mianowicie **obszerne postępowanie rozjemcze.** Tyle uczyniła Francja dla rozpoczęcia nowej epoki, która oznacza nowy rozdział w prawie międzynarodowem i w międzynarodowych stosunkach. „Zwracam się — kończy p. Herriot — do wszystkich przyjaciół pokoju z apelem do pomożenia nam i całemu światu do zebrania owoców największych trudów".

Ataki prasy opozycyjnej i wywiady z premjerem są tylko przygrywką tyraljerską do wielkiej batalji, która się rozegra jutro w parlamencie francuskim. Walka będzie bardzo gorąca. Kiedy jeszcze Herriot bawił w Londynie, sekretarjat francuskiej Izby deputowanych otrzymał 8 zgłoszeń interpelacyjnych zarówno ze strony kartelu lewicowego, jak ze strony bloku prawicowego. Był to jedynie początek, ciągle bowiem deputowani zgłaszają w sekretarjacie dalsze interpelacje w sprawie konferencji londyńskiej. Jak stwierdzają telegramy, liczba mowców, którzy wystąpią w Izbie deputowanych przeciwko Herriotowi, jest dwa razy tak wielka, jak liczba mowców, którzy są jego zwolennikami. Mimo to koła parlamentarne sądzą, że Herriot ma w Izbie deputowanych **zapewnioną większość.** A senat? Otóż w senacie pozycja Herriota jest słaba. Jednakże i tutaj znajdzie się wyjście. Podobno senat po odczytaniu deklaracji rządowej ma się natychmiast odroczyć, a dyskusję nad konferencją londyńską pozostawić Izbie deputowanych.

Obalenie gabinetu Herriota i unieważnienie uchwał konferencji londyńskiej byłoby faktem **o nieobliczalnych skutkach.** Nie ma chyba we Francji polityków, którzyby znaleźli w sobie tyle odwagi czy nieopatrzności, ażeby wzięli na siebie odpowiedzialność za coś podobnego? — Dzień czwartkowy będzie zapewne **bardzo burzliwy** we francuskiej Izbie deputowanych — ale przyczyni się zapewne do wyjaśnienia horyzontu politycznego. Herriot może powołać się na zasadę: „vouloir ce qu'on peut, savoir ce qu'on veut". Premjer francuski z pewnością chciał tego, co mógł, a wiedział czego chcieć.

Rząd francuski aprobuje uchwały londyńskie

Paryż, 20 sierpnia. Wczoraj odbyła się pod przewodnictwem prezydenta republiki Rada gabinetowa, trwająca około godziny. Posiedzenie wypełniło w całości sprawozdanie Herriota o przebiegu i wynikach konferencji londyńskiej. **Ministrowie jednogłośnie zaaprobowali stanowisko delegacji francuskiej** i wyrazili jej podziękowanie za dokonaną pracę i za uzyskane w interesie Francji rezultaty.

Przed posiedzeniem Rady odbył Herriot półgodzinną konferencję z prezydentem Doumerguem.

We czwartek przed południem zbierze się ponownie rada gabinetowa, na której ustalony zostanie tekst oświadczenia rządowego, jakie popołudniu Herriot odczyta w Izbie, a następnie w Senacie.

Projekt Mac Donalda dla Ligi Narodów

„Układ bezpieczeństwa" i międzynarodowy sąd rozjemczy — Liga będzie miała własną armję

Wiedeń, 20 sierpnia (PAT). „Neue Freie Presse" donosi z Londynu:

Mac Donald ukończył obecnie swój projekt układu bezpieczeństwa i międzynarodowego sądu rozjemczego, który przedłoży osobiście w następnym miesiącu zgromadzeniu Ligi Narodów w Genewie. Projekt ten przewiduje ulepszenie statutu Ligi Narodów w tym względzie, że **Rada Ligi będzie zamieniona na stałe ciało wykonawcze,** składające się z najwybitniejszych europejskich polityków i najwybitniejszych wojskowych. Ta nowa Rada Ligi miałaby za zadanie wykonywanie decyzji zgromadzenia Ligi Narodów. **Mac Donald pragnie skłonić zgromadzenie Ligi Narodów do zdecydowania się przyjęcia na siebie funkcji międzynarodowego sądu rozjemczego dla wszystkich międzynarodowych sporów, zagrażających pokojowi.** Mac Donald nie zamierza wyposażać Ligi w skuteczniejsze pełnomocnictwa wojskowe, **zamierza jedynie udzielić Lidze kontyngentu wojska dla przeprowadzenia jednogłośnych decyzyj Rady Ligi Narodów i decyzji co do użycia siły zbrojnej, powziętych większością głosów.**

—oo—

Polska wobec traktatu o wzajemnej pomocy międzynarodowej

Gwarancje bezpieczeństwa przed rozbrojeniem — O zapewnienie nienaruszalności granic i niepodległości

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 20 sierpnia. Jak wczoraj donosiliśmy, **rząd polski przedłożył Lidze Narodów odpowiedź na projekt traktatu o wzajemnej pomocy.**

W odpowiedzi tej rząd polski stwierdza, że **należy utrzymać zasadę ustalenia gwarancji bezpieczeństwa i pomocy poszczególnych państw przed przystąpieniem ich do rozbrojenia.** Jest to **naczelna zasada,** wynikająca z postanowienia 14-tej rezolucji III ogólnego zgromadzenia Ligi Narodów.

Rząd polski wyraża dalej przekonanie, że traktat wzajemnej pomocy, który jest uzupełnieniem i rozwinięciem podstawowej idei projektu Ligi Narodów co do zasady solidarności narodowej, **powinien uczestnikom swoim zapewniać w należyty sposób nienaruszalność terytorjalną i państwową niezależność polityczną.** Polska wyraża wreszcie przekonanie, że Liga Narodów sprawą tą będzie się mogła nadal zajmować.

—oo—

Pacyfikacja Europy klęską bolszewików

Berlin, 20 sierpnia (AW). „Dni", organ rosyjski w Berlinie, zastanawiając się nad umową londyńską, wypowiada zdanie, że **dzień 16-go sierpnia to dzień klęski nie do powetowania największego wroga wszystkich zamieszkujących Europę narodów,** mianowicie klęska obecnego rządu sowieckiego.

Bolszewicy liczyli, że **nie dojście do skutku porozumienia w Londynie dałoby im możność wzniecenia w całej Europy pożogi rewolucji,** jak bowiem twierdzą politycy, kwestją dla sowietów zasadniczą jest dylemat, czy bolszewizm pokona pokój, **czy pokój położy kres bolszewizmowi.**

Fakt zawarcia umowy londyńskiej, którą Mac Donald nazwał pierwszym pokojem, jest wobec powyższego **zapowiedzią klęski bolszewizmu w Europie, a tem samem S. S. S. R. To też dzień 16 sierpnia, to dzień historyczny dla Rosji,** aczkolwiek nie miała na konferencji swego przedstawiciela i ani jednem słowem cała umowa o Rosji nie wspomina.

Gabinet niemiecki zaaprobował układ w Londynie

Parlament wypowie się w przyszłym tygodniu

Berlin, 20 sierpnia (PAT). Wczorajsze posiedzenie gabinetu odbyło się o godz. 15 pod przewodnictwem prezydenta republiki przy udziale wszystkich obecnych w Berlinie ministrów. Ministrowie, którzy przybyli z Londynu, składali sprawozdanie szczegółowe z przebiegu konferencji. **Gabinet aprobował jednogłośnie postanowienia niemieckiej delegacji w Londynie.** Jak stwierdzają dzienniki, niema wątpliwości, że **parlament pójdzie drogą, na którą Niemcy obecnie wstąpiły.** Posiedzenia parlamentu nie należy oczekiwać we czwartek, lecz w piątek. Liczą się z tem, że decyzja parlamentu w sprawie wyników konferencji londyńskiej **przypadnie na połowę przyszłego tygodnia.** O ile nie uzyska się prawnej większości 2/3 głosów na przeprowadzenie planu Dawesa, **wówczas należy się liczyć z rozwiązaniem parlamentu.** W tym wypadku dzienniki akcentują, że przewidziane wykonanie układu londyńskiego na 30 sierpnia nie będzie możliwe, a termin przewidziany dla uwolnienia kolei i terenów sankcyjnych, gospodarczego opróżnienia Ruhry i wykonania wszystkich kwestyj, wynikających z umowy londyńskiej, **zostałby automatycznie opóźniony.**

Rząd niemiecki ostrzega nacjonalistów

Berlin, 20 sierpnia (AW). Ukazał się następujący komunikat rządowy, który można uważać za **ostrzeżenie stosowane pod adresem stronnictw narodowo-niemieckich** przed głosowaniem w parlamencie niemieckim.

Jeżeli do dnia 30 sierpnia parlament niemiecki nie załatwi wszystkich ustaw, wynikających z projektu Dawesa i nie da możności rządowi niemieckiemu **podpisania protokołu londyńskiego, upadają wszystkie postanowienia powzięte w Londynie i wszyscy uczestnicy mają swobodną rękę. Tem samem upadają przyrzeczenia ministrów Francji i Belgji odnośnie do opuszczenia strefy Dortmundu i innych terenów okupowanych z powodu zajęcia Ruhry.**

Niemieckie bajki o poruszeniu sprawy wschodnich granic Polski

Paryż, 20 czerwca (AW). „Petit Parisien" ogłasza wywiad z prezydentem ministrów p. **Herriotem** w sprawie jego programu. Premjer oświadcza, że zamierza dojść do pomyślnego załatwienia **w sprawie rosyjskiej.** Ma zamiar również zbadać angielskie dokumenta w tym przedmiocie i poinformować się u francuskich kupców i przemysłowców o stosunkach z sowietami. Do tego telegramu dodaje wiedeński „Der Abend", że zbliżenie Francji do Rosji miałoby dla Europy **poważne następstwa i pociągnęłoby za sobą poruszenie ponowne sprawy polskiej.** (Co do zachodnich granic Polski mamy pisemny traktat gwarancyjny pomiędzy Polską a Francją. Co do granicy wschodniej, to konferencja ambasadorów uznała je, jak wogóle uznała wszystkie granice obecne Polski. Poruszenie ponowne sprawy polskiej, to jest w tym wypadku naszych granic wschodnich, jest wobec tego bezprzedmiotowe. — U. R.).

W jesieni poprawa gospodarcza w Polsce

Opinja fachowego pisma angielskiego o Polsce

Warszawa, 20 sierpnia (AW). „The Economist" poświęca artykuł **finansowej rekonstrukcji Polski.** Pismo stwierdza, że **utyskiwania na wysokie opodatkowanie są przesadne.** Największem zadaniem rządu chwili obecnej **jest obniżenie kosztów produkcji i zredukowanie rozbieżności między cenami hurtownemi a detalicznemi. Kryzys przemysłowy osiągnął najwyższe stadjum. Jesienią można oczekiwać poprawy.**

Problemat budżetowy można natomiast uważać jako prawie rozwiązany. **Obniżenie ceł,** które zostanie uskutecznione w stosunku do kilku artykułów **jest koniecznością** ze względu na obniżenie kosztów utrzymania i wzmożenie konkurencji przemysłu polskiego.

Przeciw wywozowi — za przywozem żywności

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 20 sierpnia. Wczoraj rozpoczęły się **w ministerstwie skarbu narady w sprawie sytuacji w rolnictwie.** Omawiano sprawę **wywozu produktów rolnych.** W związku z powyższą wiadomością zanotować należy sensacyjny projekt „Echa Warszawskiego", pisma, pozostającego, jak wiadomo, pod wpływem „Piasta". „Echo Warszawskie" w numerze dzisiejszym proponuje, aby **do Polski dopuścić obce zboże, przy możliwem obniżeniu cła przywozowego.** Projekt powyższy jest sensacją z tego względu, iż, jak dotychczas, stronnictwo Piasta przeciw dowozowi obcych produktów rolnych bardzo ostro występowało.

O kredyty z powodu przesilenia gospodarczego

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 20 sierpnia. W dniu wczorajszym odbyła się w ministerstwie skarbu konferencja pod przewodnictwem premjera **Grabskiego w sprawach kredytowych.** W konferencji wzięła udział **Rada nadzorcza Banku Polskiego** i prezes Rady nadzorczej Banku Gospodarstwa Krajowego **dr Steczkowski.** Przedmiotem narad była między innemi **sprawa likwidacji tych kredytów, które były udzielane z budżetu państwowego** dla złagodzenia skutków przesilenia gospodarczego. Omawiano również sprawę przystosowania polityki kredytowej Banku Gospodarstwa Krajowego od statutu tego banku, który przewiduje kredyty długoterminowe.

PRZEGLĄD CZASOPISM

„Przegląd Współczesny". R. III. T. X. Nr. 27 z lipca 1924. Kraków.

„Przegląd Warszawski". R. IV. Nr. 33. Czerwiec 1924. Warszawa. Instytut Wydawniczy „Bibljoteka Polska".

Zanim jeszcze z prowincjonalnej mieściny, gdzie — z konieczności! — przepędzam wakacje, poprzedni „przegląd czasopism" dostał się do rąk redakcji, stąd znów z małem opóźnieniem do rąk czytelnika, zebrała się tymczasem przedemną nowa garstka świeższych numerów naszych niewielu polskich organów perjodycznych, tych zwłaszcza, z któremi utrzymuję i utrzymywać tu, na prowincji, mogę — stały kontakt. Dzieląc się zaś dziś kilku uwagami, poczynionemi na ich marginesie, pozwalam sobie przypuszczać, że nie będą one bez doraźnej, drobnej zresztą, korzyści, już z tego bodaj względu, że nawet w bieżącym sezonie „ogórkowym", w którym silniejsze zazwyczaj zainteresowanie się prasy i publiczności literaturą ustaje, zamilka, utrzymamy nadal łączność między czytelnikami „Nowej Reformy" a wypisanemi w nagłówku czasopismami i ogniskującym się na ich łamach ruchem naukowym i literackim, tem więcej, że podobnej rubryki — niestety! — nie prowadzi żadne z krakowskich (i nie tylko krakowskich!) pism codziennych. Warto brać przytem pod uwagę i to, że „Nowa Reforma" w wielu wypadkach dotrze tam, dokąd nie dotrą ani „Wiadomości Literackie", ani „Przegląd Warszawski" czy „Współczesny" jest więc do spełnienia dorywcza służba informacyjna. Ale i nietylko to: — zresztą, dajmy narazie temu spokój, przejdźmy zaś do naszego tematu.

Świeży zeszyt (za lipiec) „Przeglądu Współczesnego" przynosi na naczelnem miejscu bardzo obszerne, sumienne i zajmujące studjum Karola Potulickiego pod wymownym tytułem: „Quo vadimus?", w którem autor daje „kilka uwag o przyszłości kultury europejskiej w świetle polityki światowej". Rzecz zainteresuje i zainteresować powinna szeroki ogół społeczeństwa polskiego, które dotychczas mało podobnych głosów miało sposobność słyszeć. Nie zgadzając się osobiście z niektóremi przesłankami autora, z którym jednak na tem miejscu polemizować nie mam zamiaru, zacytuję dla ilustracji — jedno z końcowych powiedzeń p. Potulickiego:

„Zestawiwszy pokrótce pojedyncze rysy, charakteryzujące obecną i przyszłą sytuację Europy i jej zagrożonej cywilizacji, niech nam będzie wolno powtórzyć treść myśli wypowiedzianej na wstępie: zapytania „quo vadimus?" nie godzi się — wobec grozy położenia — zbyć banalnem zapewnieniem, które się tak często czyta i słyszy: „jakoś to będzie". Przyrównać je można do sztucznego uśpienia przed konieczną operacją, z tą jednakże różnicą, że własnowolne uśpienie moralne wyklucza także wolę do poddania się leczeniu..."

I słusznie! Warto o tem wiedzieć i dobrze to sobie zapamiętać.

W dziale rozpraw lipcowy „Przegląd Współczesny" nie przynosi ani jednej z zakresu literatury lub sztuki. Same tematy polityczno-społeczno-ekonomiczne (jak np.: St. Starzyńskiego: „Powojenny ustrój państw europejskich", St. Schmidta: „Rolnictwo a polityka handlowa", Mir. Zelenki: „T. G. Masaryk" i i.). Wyjątkowo dużo natomiast materjału literackiego w kronice miesięcznika. Znajdujemy tam dłuższą recenzję Miecz. Brahmera, młodego krytyka, dobrego już znawcy literatur romańskich, w której autor wyczerpująco omawia antologję liryki francuskiej, w opracowaniu L. Staffa, ostatnio rzuconą na półki księgarskie przez „Bibljotekę Polską"; notatkę Stan. Rogoża o „poezjach Kazimiery Zawistowskiej"; sprawozdanie prof. M. Paciorkiewicza: „Z literatury mistycznej"; sprawozdanie dr Kaz. Dabrowolskiego z ostatniego tomu „Ex librisu".

O ostatniem słów parę. Żałować należy, że drobnych — szkoda! — rozmiarów notatka nie omawia szerzej i krytycznie tego działu „Ex librisu", zrecenzowanego w całości w swoim czasie na łamach „Nowej Reformy" przez prof. St. Kota, który przynosi prace istotnie bardzo „ważne dla bibljoterstwa". Określenie np. niezwykle żmudnej, rzetelnej i ścisłe, jak mało która z prac obecnie ogłaszanych, pracy Wład. Barana, bibljotekarza Pol. Akad. Um., p. t. „Kilka uwag o wykazach pseudonimów i kryptonimów polskich", jako: „nadzwyczaj pożyteczne uzupełnienia i sprostowania", uważam za zwyczajny, zdawkowy frazes, rzucony ot — aby zbyć! A przecież inaczej nieco pracę tę powinien potraktować, już nie w dzienniku, bo tamby może uszło, ale w poważnym miesięczniku, któryby na to więcej miejsca z pewnością udzielił, — recenzent-bibljotekarz. Zbadać krytycznie uwagi Barana, sprawdzić pozycje bibljograficzne, dorzucić swoje „sprostowania i uzupełnienia", których mimo sumienności potrzebuje wypowiedzieć się ze stanowiska bibljotekarskiego w sprawie podanego przez Barana projektu metody naukowego opracowania — w przyszłości — rzetelnego słownika pseudonimów polskich: oto co należało zrobić.

Z całą przyjemnością natomiast podpisuję się pod życzeniem dr Dobrowolskiego, by w przyszłych rocznikach „Exlibrisu" stworzono „nowy dział miscellaneów, skupiający drobne notatki i przyczynki". Życzenie zupełnie uzasadnione, które redakcja „Exlibrisu" z pewnością weźmie pod rozwagę i — uwzględni.

(Dok. nast.) Wiktor Doda.

—oo—

Opera lwowska w Krakowie

Zakończenie sezonu: „Toska“ z Didurem.

Ostatniem wznowieniem w bieżącym sezonie była „Toska“ z główną atrakcją: Didurem, jako Scarpią. Świetnie usposobiony artysta przekonywał, jak może na żadnym z poprzednich występów, o wielkich zasobach głosu, jakiemi i dziś jeszcze rozporządza, mimo wieloletniej pracy w zagranicznych teatrach, zmuszających śpiewaka skutkiem większych rozmiarów audytorjum do intensywnego, wytężającego używania organu. Przychodziła tu Didurowi oczywiście zawsze w pomoc ta jego niezwykła umiejętność śpiewania, którą dziś nadal zmusza do podziwu, jak to było np. onegdaj w finale pierwszego aktu.

O jego mistrzowskiej grze piszę ciągle, choć czasem z pewnemi zastrzeżeniami. Dał do nich w „Tosce“ powód w większym jeszcze, niż dotąd bywało w stopniu, w drugim jej akcie. Napisali go, tak zręczni w innych operach librećiści (ciż sami co byli autorami „Cyganerji“ i „Butterfly“) w zapale pogoni za efektem z możliwie wielką dozą bezsmaku, wiodąc widza na pogranicze tego, co estetyka teatru uznać musi za nieprzekraczalne, a w wielu momentach śmiało tę granicę przechodząc.

Nawet tak wielki i subtelny twórca, jak Puccini, dał się im uwieść i zaopatrzył te zupełnie kinowe historje o „kobiecie, która zabiła“ w muzykę niewiele odbiegającą od wartości tekstu, z wyjątkiem paru ustępów (jak kantata, lub modlitwa Toski, co do zaś siły dramatycznego wyrazu mu niedorywnowującą, choć przypominającą swą płytkością i pustem efekciarstwem odległy latami krzyk orkiestralny Meyerbeera.

Dobry reżyser i aktor staje się w podobnych wypadkach pośrednikiem między dziełem i jego wadami, a wrażliwością widza, którą stara się chronić od wstrząśnień, mącących mu rozkosz, jakiej zażywa przez kontakt z dziełem sztuki. Więc przyjdzie artyście w grze niejeden zbyt ostry kant złagodzić, prześliznąć się zręcznie nad Scyllą czy Charybdą prymitywnego poczucia smaku. Tak też sobie poczynali w tej partji „wielcy“ odtwórcy zagraniczni, jacy się np. przewijali przez wiedeńskie sceny, a publiczność nasza miała również sposobność w ostatnich latach ze sceny b. opery krak. podziwiać w tej roli wybitnego śpiewaka rosyjskiego, Dawida Jarosławskiego, który tą właśnie szlachetnością gry i jej wielkim umiarem w traktowaniu brutalnych efektów, obok swego przepięknego głosu zachwycał później wszystkie światowe widownie.

Inną zgoła drogą poszedł tu p. Didur i jakby nie wiedział, jak suggestyjną mocą promieniuje na widza każdy jego półgrymas, czy półgiest, nietylko nie łagodził przejaskrawień tekstu, ale jeszcze z ubolewania godną brawurą wzmacniał zapomocą bogatego arsenału środków aktorskiej techniki, jaką rozporządza. I przychodziło np. ciągle w tym drugim akcie do momentów, w których arystokrata włoski i wielki dygnitarz Rzymu zachowywał się wobec nadwornej śpiewaczki prawie że z manierami ludzi ze suteryn wobec kobiet podejrzanej kondnity. A w scenie agonji, którą w nieskończoność przedłużał i markował chrapliwem parokrotnem rzężeniem konających, mógł istotnie wywoływać na galerji tesame dreszcze, jakie wstrząsały przed wiekami widzami w cyrkach cezarów, lub dziś jeszcze ich przejmują podczas hiszpańskich walk byków. Myślę jednak, że wielkiemu Didurowi niepotrzebnem jest zniżać lot odtwórczych natchnień ku uciesze mało wybrednych, że zbyt dostojnym jest jego kunszt, by miał im czynić jakiekolwiek koncesje z dobrego smaku.

W partji Toski pięknym śpiewem i grą, nacechowanemi dramatycznem napięciem i szczerem przejęciem się, odznaczyła się niezawodząca nigdy, p. Zamorska, słabszym był natomiast aktorsko i wokalnie p. Bedlewicz, jako Cavaradossi, z trudem pokonywujący niemałe arkana swej wysokiej partji głosem donośnym, lecz o zbyt wielkiej przymieszce gardłowego przydźwięku. Rzecz przygotował muzycznie starannie p. Lehrer, tylko chóry skrewiły nieco w pierwszym akcie, trochę się opaźniając. Wystawa zalecała się gustownością.

Jul. Świątek.

Kto winien?

Piszą nam z miasta:

Przyjaciele przechadzki na Błonia i do Parku Jordana obserwują z przerażeniem coraz większe spustoszenie, jakiego ofiarą pada nietylko otoczenie, ale sam park i jego przedmioty. Lasek szpilkowy, zasadzony na prawo od wejścia na Błonia, przetrzebiony znacznie przez nieostrożne zasypanie piaskiem podczas nakrywania Rudawy, marnieje coraz więcej, poprzeżynany wszerz i wdłuż ścieżkami. Wschodnio-południowy róg Parku Jordana, błyszczący wspaniałą aleją brzozową, po nakryciu Rudawy ulega coraz większemu zniszczeniu, bo nieogrodzony, pozwala prosto wchodzić każdemu, nie przez główne wejście. — Dzieci z półkolonij bawią się tu już nie na trawniku, ale na golej, wydeptanej ziemi. Zagłębienie się w park nasuwa na oczy coraz nowe spustoszenie: dzieci swobodnie biegają po trawnikach, przerżniętych ścieżkami w rozmaitym kierunku; inne zabawiają się kopaniem dołków na chodnikach i tworzeniem sztucznych stawków. A już zgroza ogarnia człowieka na widok spustoszenia, jakie żałośnie przemawia z alei popiersi sławnych polskich mężów! Nie trudno policzyć istniejące jeszcze popiersia: jest ich zaledwie kilka, bo po innych zostały zaledwie ślady w podstawach kamiennych; w wielu miejscach nawet słupów brakuje. Jedna z takich altan zielonych grabowych, najdalej wysunięta na zachód, nie ma ani jednego popiersia!

Szlachetny ofiarodawca i założyciel parku trzyma się jeszcze na piedestale bo odwrócony w stronę południową i nie widzi, co się poza nim dzieje; gdyby widział, użyłby niezawodnie swej historycznej laski i skarcił te rzesze, zalewające park i bawiące się na swój sposób — niszczeniem otoczenia.

A jeśli komu za daleko iść do Jordanówki, niech się przypatrzy, co się dzieje z naszemi plantami, zwłaszcza w najpiękniejszej części od uniwersytetu po Wawel, niech zajrzy i na Wawel, a przedewszystkiem niech zobaczy planty t. zw. Dietlowskie. Obraz ruiny i rozpaczy — trawnika ani śladu, a suchotnicze drzewka oczekują końca z rezygnacją.

Kto winien? Społeczeństwo, które toleruje złośliwe niszczenie publicznego dobra i ofiarę szlachetnych siewców kultury; społeczeństwo, które nie umie szanować nawet tego, co je drogo kosztuje, a cóż dopiero to, co otrzymało w darze. — Wienien zarząd miasta, który przyjął opiekę nad plantacjami i nad Parkiem Jordana, ale jej nie wykonuje, albo wykonuje niedostatecznie. Winna wreszcie ta część ludności, która się inteligencją zowie, że dopuściła aż do tego stanu rzeczy, obojętnością pokrywając dostrzeżone uszkodzenia.

Niech nikt nie mówi, że temu winna wojna. Może część winy leży i w tych nieszczęśliwych latach, ale odtąd upłynęło już lat sześć, a my złe pomnażamy. Kraków, stolica pamiątek narodowych, musi być zarazem i strażnicą, musi dać dowody, że zaszczyt jemu przyznany, zna i ceni i godnie mu odpowie. Obok pamiątek są pomniki kultury, które świadczą żywo o współczesnych i dają świadectwo uczuciu patrjotycznemu nie w słowach lecz w czynach.

Nasuwa się tu jedna myśl, którąby częściowo złe usuwała. Na zem zdaniem na Wawelu, w Muzeum Narodowem, na plantacjach, w Jordanówce, strażnikami powinni być inwalidzi, ze stosownemi znakami i władzą policyjną. Skoro społeczeństwo nie jest jeszcze wychowane, nie kulturalne, trzeba je wychować, trzeba je okrzesać; należy to zacząć niebawem i iść konsekwentnie, aż do skutku.

Stan obecny jest fatalny — szczęściem, że mało mamy turystów zagranicznych, odstraszonych wizami i paszportami, boby nam wobec Europy smutne wydali świadectwo.

R. Z.

Zły stan zasiewów w Krakowskiem

Rząd musi przyjść sp[illegible]s[illegible]no z pomocą rolnikom

(s) Długotrwała tegoroczna zima i ustawiczne deszcze, wywołały obawy co do pogorszenia się zbiorów. Według dotychczasowych doniesień — zbiory nie ucierpiały na ilości. Natomiast szkoda pod względem jakości jest znaczną. Szczególnie dużo ucierpiały zboża od burz gradowych. W niektórych powiatach grad poczynił olbrzymie spustoszenia.

Wogóle w całej Małopolsce z wyjątkiem tylko części Podola zbiory tegoroczne są nadzwyczaj liche. **Ponadto całe okolice nawiedzone były gradem i ulewami, które przyczyniły się do obniżenia plonów.**

Najwięcej dotknięte katastrofą zostały okolice **górskie oraz miejscowości położone nad większemi rzekami**, które w dniach 1 i 2 sierpnia wystąpiły z brzegów, **zalewając znaczne przestrzenie uprawnych pól.**

Według zestawień statystycznych przeciętnie w zach. Małopolsce **plony tegoroczne dochodzą** do ½ **plonów zeszłorocznych.**

Podobny stan **odbije się nietylko fatalnie na tegorocznych zasiewach, ale już w tym roku**

BĘDZIE MIAŁA MAŁOPOLSKA DO ROZWIĄZANIA TRUDNY PROBLEM APROWIZACYJNY.

Jeżeli rząd **nie pospieszy rolnikom na czas z pomocą, tak, by rolnicy mogli dokonać zasiewów,**

SYTUACJA GOSPODARCZA PAŃSTWA MOŻE BYĆ BARDZO POWAŻNĄ

i za rok możemy mieć znaczne przestrzenie, leżące odłogiem wśród małorolnych, a państwo wówczas będzie zmuszone sprowadzać zboże z zagranicy, co rzecz jasna odbije się ujemnie na bilansie państwa, a tem samem na jego walucie.

Obecnie ciąży na państwie nie tylko w interesie ludności rolniczej, ale wszystkich warstw społeczeństwa pospieszyć rolnikom z wydatną pomocą przy dokonaniu zasiewów.

Celem sprowadzenia mąki z Poznańskiego

NALEŻAŁOBY POCZYNIĆ ULGI TARYFOWE, A ZRUJNOWANYM WARSTWOM ROLNICZYM UDZIELIĆ DŁUGOTRWAŁEJ POŻYCZKI NA DOGODNYCH WARUNKACH.

Jak się dowiadujemy, prezydjum małopolskiego Tow. rolniczego, już w pierwszym okresie zbiorów zwróciło kompetentnym czynnikom uwagę na **katastrofalny stan zbiorów i wystąpiło z żądaniem przyjścia rolnikom z pomocą.** Jak dotychczas pomoc rządu **nie jest widoczną**, aczkolwiek zewsząd **słychać skargi i narzekania na brak ziarna pod zasiew i środków na jego zakupno.**

Podobno została wydelegowana specjalna komisja z min. rolnictwa i dóbr państwowych, która na miejscu stwierdziła **katastrofalny stan zbiorów w województwie krakowskiem.**

Wczoraj jawiła się u władz centralnych delegacja przedstawicieli małopolskiego Tow. rolniczego, która na podstawie materjałów statystycznych **przedstawiła klęskę nieurodzajów w Małopolsce.**

Spodziewać się należy, że rząd, oceniając doniosłość produkcji rolnej, pospieszy jak najrychlej zrujnowanym rolnikom z wydatną pomocą

KRONIKA

Kraków, 20 sierpnia.

KONFERENCJA W SPRAWIE USTAWY O BEZROBOCIU W WOJEWÓDZTWIE. Wskutek nagłego telefonicznego zawezwania ze strony wydziału pracy i opieki społecznej przy województwie zebrała się w magistracie krak. 19 bm. konferencja, złożona z przedstawicieli władz, Związku przemysłowców i Związków robotniczych w sprawie omówienia utworzenia zarządu obwodowego funduszu dla bezrobocia, który będzie miał za zadanie ściąganie wkładek od przemysłowców, oraz rozdzielenie ich między bezrobotnych w okręgu województwa. Na konferencji brał udział również delegat min. pracy i opieki społecznej. Ponieważ Związek przemysłowców w Krakowie został zaskoczony tą konferencją i nie miał czasu porozumieć się z przemysłowcami, delegacja Związku oświadczyła, że bierze udział tylko w roli informatora i że ewentualnych kandydatów do zarządu przedłoży po zwołaniu ogólnej konferencji przemysłowców.

Konferencja miała charakter tylko przedwstępny. Zwrócić należy uwagę, że już od 1 września br. urzędować zacznie zarząd funduszu dla bezrobocia, wobec czego spodziewać się należy w najkrótszym czasie obciążenia przemysłu na rzecz bezrobotnych w wysokości 2% od każdoczesnego zarobku robotników. Z tego ma ¼ część potrącona być natychmiast przy wypłacie ze zarobków robotniczych, gdyż w przeciwnym wypadku przy następnej wypłacie zaległej części wkładki robotnikom potrącić nie będzie wolno, ¾ zaś będzie musiał przemysł płacić z własnych funduszów.

Związek przemysłowców zwoła na przyszły tydzień w tej sprawie ogólne zgromadzenie przemysłowców.

PRZYJMOWANIE PRYWATYSTÓW DO GIMNAZJÓW PAŃSTWOWYCH. Ministerstwo oświaty wydało rozporządzenie uchylające w lwowskim i krakowskim okręgu naukowym zasadniczo możność przyjmowania do gimnazjów państwowych uczniów i uczenic prywatnych, jako też hospitantek. Wyjątkowo kuratorja dopuszczać mogą do zdawania egzaminów uczniów, którzy ze względu na pewne wady organizmu lub na stan zdrowia, zagrażający innym uczniom, nie mogą uczęszczać do gimnazjów państw., jako uczniowie zwyczajni. Odnośne prośby z włączeniem świadectwa lekarza okręgowego wnoszone za pośrednictwem dyrekcji gimn. załatwiają kuratorja.

Ministerstwo uchyliło też możność przyjmowania do gimnazjów państw. uczenic w charakterze hospitantek. Jednakże mogą ukończyć studja te hospitantki, które rozpoczęły już naukę.

WPISY NA STUDJA FARMACEUTYCZNE na wydziale filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego w r. szk. 1924-25 rozpoczną się w połowie września br. Ze względu na brak miejsca w pracowniach przyrodniczych wydziału fil. przyjęta będize, jak corocznie, ograniczona tylko ilość kandydatów, posiadających stosunkowo najlepsze kwalifikacje i największe uprawnienia. Pragnący zapisać się na I rok studjów na oddziale farm. U. J. winni wnieść podania do dyrekcji O. F. (Instytut chemiczny Uniw. Jag., Kraków, ul. Jagiellońska 22, II p.) najdalej do dnia 10 września, załączając: 1) metrykę urodzenia, 2) świadectwo ukończenia szkoły średniej państwowej (egz. dojrzałości). Listę przyjętych poda się do wiadomości w dniu 12 września na tablicy w głównym gmachu uniwersytetu. Bliższych informacyj, dotyczących studjów farm. udziela dyrekcja codziennie w godzinach urzędowych (11—12).

(s) **DODATKOWE WPISY DO SZKÓŁ POWSZECHNYCH.** Jak się dowiadujemy inspektorat szkolny zarządził dodatkowe wpisy do szkół powszechnych w dniach 29 i 30 bm. Wpisy odbywać się będą od godz. 9—1 w południe.

JUBILEUSZ JAKÓBA BOJKI. Ziemia dąbrowska w województwie krakowskiem wydała ze siebie senatora Jakóba Bojkę, który w bieżącym roku święci 35-lecie swej pracy społecznej. Społeczeństwo tamtejsze, oceniając należycie zasługi, położone przez senatora Bojkę na polu pracy narodowej, postanowiło uczcić dzień jego jubileuszu. Jak wielką sympatją cieszy się senator Bojko w całym powiecie, świadczy okoliczność, że myśl uroczystego obchodu jubileuszowego w powiecie podjęta została przez szerokie koła społeczeństwa, które zespolone utworzyły komitet uroczystości, która odbędzie się w Dąbrowie koło Tarnowa dnia 24 sierpnia br. z następującym programem: Powitanie jubilata, nabożeństwo, akademja, wspólny obiad, zabawa ludowa.

Komitet zwraca się z gorącym apelem tak do osobistych przyjaciół senatora, jak i do wszystkich osób, które umieją ocenić wysiłki jednostek dla pracy ogólnej, by w dniu uroczystości raczyły jawić się najliczniej i tem dać wyraz sympatji nietylko dla osoby jubilata, ale i dla idei przezeń wcielonej w czyn. Osoby pragnące wziąć udział w uroczystości, proszone są o uprzednie zgłoszenie się do komitetu, którego prezesem jest starosta p. Freindl.

POKRZYWDZENIE URZĘDNIKÓW „DODATKIEM“ MIESZKANIOWYM. Uchwalone na Radzie ministrów dodatki na mieszkanie, krzywdzą w wysokim stopniu warstwy urzędnicze. Rozporządzenie ministerjalne jest wprost niemoralne, bo zaciera różnicę między płacą a jałmużną: równopracujący urzędnicy w VIII st. sł. otrzymują z rodziną 5 zł, kawaler 90 groszy dodatku. Rozporządzenie jest dalej krzywdzące, bo 1) równo traktuje świeżo przyjętego gońca w XVI i starego urzędnika w VIII st. sł: 2) ustala aż 3 mnożniki procentowe, 5, 10, 15%, przez co wybitnie sfaworyzowano najwyższe grupy uposażeniowe — różniczkowanie niczem nie uzasadnione; 3) rozpiętość między VIII a V st. sł. wynosi na 1 czerwca 1924 r. 8'8, podczas gdy w b. państwie austrjackiem wynosiła tylko 1'6. Spodziewać się należy, że decydujące czynniki rządowe wydadzą nowelę, która odpowiednio ureguluje dodatki mieszkaniowe.

JAK POZNAĆ FAŁSZYWE BANKNOTY 5-ZŁOTOWE? Ze względu na spotykające się dość często w obiegu fałszywe banknoty 5-złotowe, należy zwrócić uwagę na zewnętrzny wygląd falsyfikatów. Falsyfikaty wykonane są na papierze czysto białym i mniej sztywne aniżeli oryginalne. Linje bronzowe, znajdujące się na przedniej stronie, są grubsze, a wizerunek ks. Poniatowskiego nieudolny, brak mu ust i brody. Rysunki rogu obfitości na górnych rogach wykonane są mało plastycznie. Druk grubszy aniżeli na oryginale i w tymsamym kolorze granatowym jak portret. Podpisy zamazane i numeracja odmienna. Na odwrotnej stronie falsyfikatów rysunek godła państwowego wykonany jest nieudolnie, zwłaszcza na skrzydłach i na ogonie. Cienie [illegible] grube, a kolor farby brudno-bronzowy, podczas gdy na biletach oryginalnych przeważa ton fioletowy.

(s) **POWRÓT LETNIKÓW DO KRAKOWA.** Opustoszały przez dwa miesiące Kraków poczyna się powoli zaludniać. Pociągi przybywające od strony Zakopanego, Krynicy, Żegiestowa są stale przepełnione. Ruch na ulicach miasta z każdym dniem się wzmaga. Również zauważyć można coraz więcej młodzieży, która za kilka dni powróci do ław szkolnych.

(s) **NAJAZD WARSZAWSKICH ZŁODZIEI NA KRAKÓW.** W ostatnich kilku dniach zjechała do Krakowa falanga zamiejscowych złodziei zwłaszcza warszawskich, którzy ograbiają lokale i mieszkania prywatne z garderoby i kosztowności. Jak sprytnie maskują się owi „niebiescy ptacy“, posłużyć może fakt, że obławy policyjne urządzane na nich, pozostają bez rezultatu.

(s) **KIESZONKOWCY GRASUJĄ.** Emerytowanemu radcy kolejowemu p. M. Kowalskiemu skradziono przy okienku bagażowym na tut. dworcu złoty zegarek z łańcuszkiem wartości 500 zł.

Drugi podobny wypadek kradzieży kieszonkowej zdarzył się w tramwaju, gdzie rzezimieszek okradł z zegarka kupca Salomona Eichorna.

(s) **ZATRUTA WÓDKA.** Władze krakowskie opieczętowały wyszynk wódek Maurycego Wischnitzera przy ul. Rzeźniczej, gdzie zaszedł fakt zatrucia wódką. Ofiarą metylowego alkoholu padł Jan Wójcik, który po wypiciu wódki nagle zasłabł, tak, że musiano zawezwać pogotowie ratunkowe. Lekarz dyżurny przewiózł ofiarę nieuczciwego szynkarza w groźnym stanie do szpitala. Spodziewać się należy, że władze pociągną szynkarza do surowej odpowiedzialności.

(s) **NIEPOŻĄDANY PODARUNEK.** Gember Anna, zamieszkała przy ul. Jakóba doniosła do policji, że jakaś nieznajoma jej kobieta pozostawiła w jej mieszkaniu żywe niemowlę płci męskiej i zbiegła.

(s) **LIST GOŃCZY.** Władze rzeszowskie poszukują listem gończym Władysława Leśniaka, który zbiegł z więzienia tamtejszego sądu, odsiadując karę za zbrodnię kradzieży.

Z kraju i ze świata

NA KONFERENCJĘ UNJI MIĘDZYPARLAMENTARNEJ wyjechała wczoraj z Warszawy do Berna szwajcarskiego delegacja polska, w skład której wchodzi ze sfer parlamentarnych 15 delegatów z prawem głosu oraz 5 zastępców. Delegacji przewodniczy prof. Dembiński. W skład delegacji wchodzi m. i. komisarz generalny Rzpltej polskiej w Gdańsku, Strassburger.

OBIAD NA CZEŚĆ POSŁA RUMUŃSKIEGO. Z Warszawy donoszą 19 bm.: Minister spraw zagranicznych Skrzyński wydał wczoraj wieczór obiad na cześć opuszczającego Warszawę w dniach najbliższych posła rumuńskiego Florescu. W przyjęciu wzięli udział członkowie ciała dyplomatycznego, prezes rady ministrów Grabski, wyżsi urzędnicy M. S. Z. oraz posłowie i senatorowie.

UJĘCIE SPRAWCÓW KRADZIEŻY U POSŁA AUSTRJACKIEGO W WARSZAWIE. Policja warszawska zdołała pochwycić włamywaczy, którzy okradli posła austrjackiego w Warszawie, Posta. Główny sprawca włamania usiłował popełnić samobójstwo.

PRZYGOTOWANIA DO WYSTAWY PARYSKIEJ. Tow. „Zdobnictwo Polskie“ w porozumieniu z delegatem rządu i polskim komitetem międzynarodowej wystawy nowoczesnych sztuk dekoracyjnych w Paryżu, organizuje wystawę przeglądową polskiego przemysłu artystycznego w Warszawie w styczniu 1925 r., celem wybrania najlepszych prac na wystawę paryską. Równocześnie, chcąc wykorzystać wszechświatowy rynek zbytu, jakim jest Paryż i zapropagować polski przemysł artystyczny, Tow. „Zdobnictwo Polskie“ przekazało zorganizowanie odręcznej sprzedaży wyrobów pol. przem. artyst. w Paryżu nowej placówce handlowej p. f. „Polska Sztuka Zdobnicza“ powstającej z inicjatywy Tow. „Zdobnictwo Polskie“. Wobec tych poczynań dla polskiej sztuki dekoracyjnej Two „Zdobnictwo Polskie“ zwraca się z apelem do wszystkich artystów i wytwórców pracujących w przemyśle artystycznym o wzięcie udziału w wystawie przeglądowej, która dostarczyć powinna nietylko eksponatów odpowiednich na wystawę paryską, lecz i takich, które na paryskim rynku zbytu śmiało konkurować będą mogły z podobnemi wyrobami innych krajów.

Sekretarjat Tow. „Zdobnictwo Polskie“ w Warszawie, ul. Szczygła 1, (od 6 do 7 w.) przyjmuje zgłoszenia i wysyła regulaminy wystawy i deklaracje.

ZBIÓRKA NA EMERYTÓW. Wydział centr. Związku małopolskich emerytów państw. i kolejowych we Lwowie uchwalił w czasie tegorocznych Targów Wschodnich urządzić demonstracyjną zbiórkę uliczną na zapomogi dla najbiedniejszych emerytów państwowych i kolejowych, tudzież dla wdów i sierót po nich, ginących dziś z głodu.

UTONIĘCIE 8 ŻOŁNIERZY NA ĆWICZENIACH PRZED MISJĄ TURECKĄ. Dnia 14 sierpnia 1924 na ćwiczeniach przed misją turecką, zginęli po bohatersku śmiercią tragiczną podczas przeprawy przez Wartę następujący szeregowi 57 pp. (3 p. strz. wlkp.) śp. sierżant Lewandowski Ignacy, kapral Walkowiak Leon, st. szereg. Szott Jakób, st. szereg. Hofmański Władysław, st. szer. Balcerzak Maksymiljan, szer. Małysz Józef, szer. Rosadziński Franciszek, szer. Fellner Walter.

OSZUSTWO W ŁÓDZKIM BANKU. W Łodzi aresztowano urzędnika czekowego Banku dla przemysłu i handlu, oddział w Łodzi, Mieczysława Skórczewskiego, pod zarzutem oszustwa dokonanego na szkodę firmy „Zgierska Manufaktura“ — przez podjęcie na jej konto 6700 złotych zapomocą fałszywych czeków.

DWA RABUNKI W CIĄGU NOCY. W nocy na 11 bm. Leib Deutschler, zam. wraz z rodziną w Łużecku w pow. Sokal, został rozbudzony gwałtownem dobijaniem się do drzwi i okien. Otworzywszy drzwi spostrzegł przerażony czterech uzbrojonych bandytów, którzy wtargnęli do mieszkania. Grożąc rozstrzelaniem w razie alarmu ze strony domowników, bandyci splądrowali cały dom, unosząc ze sobą garderobę i inne rzeczy, wartości 805 zł, oraz gotówkę 50 zł.

W chwilę później tasama scena powtórzyła się w zagrodzie brata poszkodowanego — Józefa Deutschlera, zrabowali bandyci rzeczy wartości 1570 zł.

JUBILEUSZ ZWIĄZKU POCZTOWEGO. Odbywający się w Sztokholmie ósmy międzynarodowy kongres pocztowy obchodził wczoraj jubileusz 50-lecia istnienia światowego związku pocztowego. Przy udziale następcy tronu odbył się z tej okazji bankiet, w którym wzięło udział przeszło 500 osób.

SZWAJCARJA WYDALA KOMUNISTÓW. — Szwajcarska Rada związkowa postanowiła wydalić ze Szwajcarji komunistycznego posła do parlamentu Rzeszy Thomasa oraz sekretarza komunistycznej partji z Paryża, Guilberta.

NAPAD POWSTAŃCÓW NA POCIĄG. Donoszą z Nowego Jorku, że około 100 powstańców meksykańskich napadło na pociąg pospieszny Meksyk-Vera Cruz. 20 pasażerów zabitych.

TRZĘSIENIE ZIEMI WE WŁOSZECH. Donoszą z Syrakuz, że odczuto tam ubiegłej nocy dwa wstrząśnienia ziemi. Podobne wiadomości nadeszły z Malty.

WYBUCH AMUNICJI. W Warnie eksplodowała większa ilość amunicji. Wiele osób odniosło rany.

KONGRES INSTYTUTU PRAWA MIĘDZYNARODOWEGO W WIEDNIU. We czwartek odbędzie się w Wiedniu uroczystość otwarcia kongresu instytutu prawa międzynarodowego, który ma swą siedzibę w Paryżu. W kongresie wezmą udział prawnicy, znawcy prawa międzynarodowego wszystkich krajów. Ostatnio zgłosiła swe przybycie delegacja japońska.

40 GODZIN W POWIETRZU. Amerykański sterowiec powietrzny Shonnendoah powrócił do portu nowojorskiego z ćwiczeń wykonanych nad Morzem Atlantyckiem. Sterowiec ustanowił nowy rekord, przebywając w powietrzu bez przerwy 40 godzin, przyczem przebył przestrzeń 1500 mil bez najmniejszego pomniejszenia objętości balonu.

ZAMACH NA ATTACHE WOJSKOWEGO. Z Belgradu donoszą: Dnia 17 bm. dokonano w Sofji zamachu na jugosłowiańskiego attache wojskowego. Jakiś niewyśledzony dotąd osobnik dał do attache trzy strzały rewolwerowe, które jednak chybiły. Dzisiejsza rada gabinetowa zajmowała się tą sprawą i postanowiła wdrożyć energiczne kroki u rządu bułgarskiego.

Ogłoszenie przetargu

do L. 48273 z sierpnia 1924 r.

Dyrekcja kolei państwowych w Krakowie rozpisuje publiczny przetarg na konfekcję ubrań służbowych dla swego personalu na rok 1924 i zaprasza w tym celu interesowane firmy do wnoszenia ofert.

Ilość, mających się oddać do konfekcji poszczególnych sort ubrań, będzie w przybliżeniu wynosić:

8.000 kurtek (bluz) sukiennych,
11.000 spodni sukiennych,
2.000 płaszczów sukiennych,
10.000 czapek sukiennych,
6.500 bluz płóciennych, ochronnych,
2.500 spodni płóciennych, ochronnych,
1.300 płaszczów płóciennych, ochronnych,
250 płaszczów lodenowych,
400 kurtek lodenowych.

Połowa powyżej podanych ilości ubrań potrzebna do obdziału wiosennego br., ma być wykonana w przeciągu 6-ciu tygodni od dnia dostarczenia materjałów przez Zarząd Kolejowy, dostawę zaś reszty ubrań, przeznaczonych do obdziału jesiennego br., oznacza się na termin 1 grudnia br.

Wszystkie materjały wierzchnie, tudzież podszewki do bluz, płaszczów sukiennych, płaszczów i kurtek lodenowych, dalej płótna na podszewki w rękawy, na kieszenie i paski do spodni, oraz amarant na wyłogi, otrzyma od Zarządu Kolejowego, według wymiaru podanego i przyjętego w ofercie. Inne dodatki, jak sztywniki płócienne, kalikot, tasiemki, nici, guziki, godła kolejowe itp., dostarcza dostawca.

Dostawa czapek sukiennych rozumie się z wszelkiemi dodatkami oraz godłami państwowemi i kolejowemi. Sukno granatowe i amarantowe dostarczy Zarząd Kolejowy.

Formularze ofert, ogólne i szczególne warunki dostawy wraz z opisem ubiorów służbowych wydaje Ekonomat Dyrekcji Kolei Państwowych, a po otrzymaniu znaczków pocztowych wysyła także pocztą.

Oferty muszą być sporządzone na formularzach, wydanych przez Zarząd Kolejowy. Ofertę należy zaopatrzyć znaczkiem za 2 zł. zaś każdy załącznik znaczkiem za 40 gr. Do oferty należy załączyć wszelkie wzory materjałów, które ma dostarczyć firma.

Ofertę należy zaopatrzyć napisem: „Oferta na dostawę robót krawieckich“ i przesłać w zapieczętowanej kopercie do Dyrekcji Kolei Państwowych w Krakowie, pl. Matejki L. 12 najpóźniej do dnia 10 września 1924 r., godz. 12 w poł. — Otwarcie ofert tego samego dnia o godz. 13-tej w biurze dyrektora Wydziału prawnego, przy którem mogą być obecni oferenci lub ich zastępcy. Oferty przesyłane pocztą muszą znaleść się w oznaczonym terminie w Dyrekcji Kolei Państwowych.

Dla zabezpieczenia ważności oferty, oferent obowiązany jest złożyć do Kasy Dyrekcyjnej poręczne (wadjum) w wysokości 10% wartości oferowanej dostawy.

Oferta obowiązuje oferenta przez 6 tygodni, licząc od dnia 10 września br. i w tym też przeciągu czasu otrzymają oferenci zawiadomienie o wyniku. W razie przyznania dostawy należy złożyć kaucję w wysokości 5% wartości dostawy w gotówce względnie w papierach wartościowych, przyjmowanych jako kaucje.

Dyrekcji Kolei Państwowych przysługuje prawo całkowitego odrzucenia oferty ewent. przyznania tylko części zapotrzebowania, ofertą objętego.

Zaliczek, tak na materjały jak i na robociznę, Zarząd Kolejowy nie udziela.

Ofert nadesłanych po terminie oznaczonym lub też nie odpowiadających postanowieniom niniejszego ogłoszenia i warunkom ogólnym i szczegółowym dostawy nie uwzględni się.

Z KRAKOWSKICH TEATRÓW

Z TEATRU „BAGATELA“. Jak było do przewidzenia występy artystów teatru „Qui pro quo“ w połączeniu z cieniami czarodziejskiemi cieszą się wyjątkowem powodzeniem i zapełniają widownię „Bagateli“ do ostatniego miejsca. Oczywista rzecz, że przyczynia się do tego świetny aktualny repertuar i bezkonkurencyjne wykonanie. Pp. Loda Rogińska, A. Reńska, W. Jastrzębiec, E. Kosztutski, L. Latajner-Ławiński, M. Rentgen i M. Windheim są przedmiotem ciągłych owacyj. Obecny program w połączeniu z cieniami grany będzie do piątku włącznie.

REPERTUARY:

TEATR „BAGATELA“

Środa, 20 bm.: „Co śpiewają i tańczą w Warszawie i Paryżu“.

Czwartek, 21 bm.: „Co śpiewają i tańczą w Warszawie i Paryżu“.

REPERTUARY KIN KRAKOWSKICH:

REDUTA: „Rok 1914—1920. Wojna europejska“. Wielka epopeja narodów w 7 aktach

WARSZAWA: „Kapitan Kidd“, 11 aktów, dwie serje razem (Edie Polo).

UCIECHA: „Tancerz“, dramat w 10 aktach, dwie serje razem.

WANDA: „Kiedy kobieta milczeć nie może“, dramat w 6 aktach.

SZTUKA: „Dziecko grzechu“, dramat w 7 akt.

Zapowiedź wielkich napadów dywersyjnych na koniec sierpnia

Nowe napady bandyckie na kresach wschodnich

Warszawa, 20 sierpnia. Kresy wschodnie nie **przestają być terenem licznych napadów ze strony opryszków**. Ubiegłej nocy np. **dokonano napadu na parocha prawosławnego we wsi Wiechliszów**. Banda doskonale uzbrojona **uprowadziła parocha**, poczem przy opuszczeniu wsi zapowiedziała, że niedługo przyjdzie, aby dokonać nowych napadów. Zaznaczyć należy, że dzisiejszy „Kurjer Poranny“ przyniósł wiadomość, iż **po wschodnich powiatach nadgranicznych snują się coraz to większe tłumy osobników, które zapowiadają na koniec sierpnia napady band sowieckich**. Wywołuje to u tutejszych chłopów zrozumiały niepokój oraz panikę.

Równocześnie pojawili się jacyś nieznani osobnicy, którzy **namawiają chłopów do sprzedawania dobrobytu**, „bo jak przyjdą bandyci, to i tak dobytek zabiorą zadarmo“. Co do samych napadów bandyckich, to zaznaczyć należy, że w okolicach Wotmy grasuje większa **banda, złożona z kilkudziesięciu osób**.

Niesłychany gwałt bolszewicki na granicy polskiej

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 20 sierpnia. Z Wilna donoszą, że **w pasie nadgranicznym żołnierze sowieccy postrzelili bez żadnego powodu mieszkańca miasteczka Rubiażewicze**, niejakiego **Stanisławskiego**, który w towarzystwie polskiego policjanta szedł wzdłuż granicy sowieckiej. **Rannego Stanisławskiego bolszewiccy żołnierze porwali na stronę sowiecką**. Policjant zdołał ujść. Zarządzony pościg nie przyniósł wyniku.

Wykrycie tajemniczej niszy w lokalu Centr. komitetu komunistycznego w Warszawie

Znaleziono akta, dokumenty, pieczęcie i maszyny do pisania

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 20 sierpnia. **Policja polityczna dokonała sensacyjnego odkrycia w lokalu centralnego komitetu komunistycznego w Warszawie** przy ul. Królewskiej 41, mieszczącego się w mieszkaniu dyrektora jednego z banków Mucharskiego.

Policja wpadła mianowicie na trop **fałszywej ścianki drewnianej** w jednym z pokoi, zajmowanych przez komitet komunistyczny. Po usunięciu ścianki **znaleziono małą niszę, wypełnioną plikami aktów, odezw, ksiąg, notatek, rozmaitych pieczęci i maszyn do pisania i powielania**. Są wszelkie dane po temu, że **skrytka służył ateż za skromny hotel dla dygnitarzy agitacyjnych, komunistycznych szpiegów itd**. Na podstawie nowych materjałów, uzyskanych w odkrytej niszy, **przystąpiono do nowych rewizyj i aresztowań**.

Komuniści wzmocnili agitację na prowincji w b. Kongresówce

Warszawa, 20 sierpnia. W ostatnich dniach sygnalizują **silniejszą agitację komunistyczną**, polegającą na rozrzucaniu bibuły komunistycznej **w Grodzisku, Kutnie, Płocku i w Pruszkowie. W Kutnie aresztowano 4, w Płocku 6, w Pruszkowie 3 agitatorów komunistycznych**.

Odpowiedzialność za uchylanie się od wojska

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 20 sierpnia. Jedna z agencyj dziennikarskich donosi, że w związku z nieporozumieniami. powstającemi niejednokrotnie na **tle ścigania uchylających się od służby wojskowej obywateli polskich**, władze wojskowe wyjaśniają, że **powołani do służby wojskowej z chwilą uznania przez komisję przeglądową lekarską za zdolnych do tej służby, stają się osobami wojskowemi, a temsamem odpowiedzialnymi za samowolne oddalenie się albo dezercję** w myśl przepisów kodeksu wojskowego.

Do ścigania tych osób uprawnione są **władze wojskowe, żandarmerja oraz władze policyjne**. Osoby, które **nie stawiły się pomimo swojego obowiązku do poboru przed komisję przeglądową, podlegają jako osoby cywilne wyłącznie władzom państwowym cywilnym**.

Urlopowanie zapasowych nauczycieli

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 20 sierpnia. Powołani do wcielenia do wojska nauczyciele zapasowi rocznika 1900 mają być po przejściu 4-tygodniowego wyszkolenia automatycznie urlopowani.

Rozszerzenie akcji pomocy dla bezrobotnych

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 20 sierpnia. Min. pracy i opieki społ. przedłożyło Radzie ministrów wniosek, **proponujący rozciągnięcie akcji pomocy doraźnej bezrobotnym też i na teren działalności tych** państwowych urzędów pośrednictwa pracy, w obrębie których znajdują się miejscowości i niewyszczególnione w uchwałach Rady ministrów z 25 lipca i 2 i 3 sierpnia br.

O uregulowanie finansów gminnych

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 20 sierpnia. Koła rządowe informują, że **w pierwszych dniach września ma się ukazać nowe rozporządzenie o uregulowaniu finansów komunalnych**.

Pasek będzie nadal zwalczany

Ustawa o zwalczaniu lichwy będzie nadal stosowana ściśle

Warszawa, 20 sierpnia. (PAT). Minister spraw wewnętrznych nadesłał odpowiedź na interpelację pos. dra Inslera i tow. w sprawie kar administracyjnych, w której mówi m. i.:

W obecnym okresie stabilizacji cen lichwiarskie zakusy zaznaczają się **jaskrawiej**, wobec czego konieczna okazuje się jeszcze potrzeba ścisłego stosowania ustawy o zwalczaniu lichwy. Stanowcze wystąpienie odnośnych władz administracyjnych przeciwko osobnikom, uprawiającym lichwę jest **dostatecznie uzasadniona** koniecznością współdziałania **wszystkich władz** w akcji naprawy skarbu. W miarę osłabiania się przejawów lichwy minister wyda odnośne zarządzenia, aby władze działalność represyjną dostosowały do zmienionych warunków gospodarczych.

Pszczoła Józef, ur. we wsi Wilczyskach 5 lipca 1873 r., syn Jana i Józefy z Popiołków Pszczoła, współwłaściciel restauracji w Warszawie, wniósł prośbę o zezwolenie na zmianę nazw. rodowego Pszczoła na nazw. **Pszczoławski.**

Komisarz Rządu na m. st. Warszawę podaje powyższą prośbę do powszechnej wiadomości z nadmienieniem, że w myśl art. 4 ust. z dnia 24/X 1919 r. Dz. U. R. P. Nr 88, poz. 478, wolno przeciw jej uwzględnieniu zgłosić do Min. Spraw Wewn. zarzuty, które podać należy do Komisarjatu Rządu w przeciągu dni 90-ciu od dnia ogłoszenia w „Monitorze Polskim“.

Za zgodność: za Naczelnika Wydziału Admin.: (podpis nieczytelny)

Komisarz Rządu na m. st. Warszawę: *Moldenhauer*. 1129

Budowa linji kolejowej Lwów-Stojanów-Łuck

We Lwowie odbyło się w ub. sobotę z inicja[illegible] miasta Neumana w sali ratuszowej posiedzenie obywatelskie w sprawie budowy [illegible] Lwów—Stojanów—Łuck. Prezydent Neuman przedstawił pierwszorzędne znaczenie bezpośredniego połączenia Wołynia ze Lwowem dla życia i rozwoju gospodarczego miasta, przyczem zaznaczył, że ze względu na stan finansów państwa zainteresowana w realizacji tego projektu część społeczeństwa, musi sama złożyć potrzebne na to fundusze. W zrozumieniu tej potrzeby zawiązał się w Łucku komitet obywatelski, który ma podjąć propagandę zakupna pożyczki kolejowej na ten cel. Zgromadzeni uchwalili zawiązanie podobnego komitetu we Lwowie. Przystąpiono bezzwłocznie do wyboru członków komitetu organizacyjnego, który ma przygotować projekt akcji na dzień 5 i 6 września, kiedy to celem stworzenia wspólnej organizacji przybędzie do Lwowa delegacja komitetu łuckiego.

Nieprzyjemny list Mac Donalda

(Telefonem od naszego korespondenta).

Paryż, 20 sierpnia. Z Brukseli donoszą, że list Mac Donalda do Herriota i Theunisa w sprawie ewakucja Zagłębia Ruhry wywołał tam wielkie niezadowolenie.

Zadowolenie prez. Coolidge'a

Waszyngton, 20 sierpnia (PAT). Biały Dom opublikował komunikat oficjalny, w którym prezydent Coolidge wyraża swoje **zadowolenie z powodu wyników konferencji londyńskiej**.

Wiedeń, 20 sierpnia (PAT). Kanclerz austrjacki dr Seipel wystosował do kanclerza Rzeszy dra Marksa telegram gratulacyjny z powodu pomyślnego zakończenia konferencji londyńskiej.

Rozwiązanie „Micum“

Berlin, 2 sierpnia (PAT). Według doniesienia pism słychać, że przy obecnym stanie rzeczy zostanie Micum w swojej obecnej formie rozwiązane. Aż do ostatecznego rozwiązania będzie istaniało kilka oddziałów jako komisja likwidacyjna.

Tajemniczy pogrzeb Mateottiego

Wiedeń, 20 sierpnia (PAT). „Tagblatt“ donosi z Rzymu: Wczoraj popołudniu przewieziono zwłoki Matteottiego z cmentarza Biano do stacji kolejowej Monte Rotondo. Władze przedsięwzięły daleko idące środki ostrożności. **Godzinę przewiezienia zwłok utrzymano w najściślejszej tajemnicy, dopiero na godzinę przed ceremonją przewiezienia zwłok dowiedzieli się posłowie socjalistyczni w Rzymie, że kondukt żałobny opuścił już miejscowość Riano**. Na po-

Żądanie wydania mordercy Erzbergera

Berlin, 20 sierpnai (PAT). Poseł niemiecki w Budapeszcie otrzymał polecenie zażądania wydania rządowi niemieckiemu Foerstera, w razie jeżeli mu zostanie udowodniony współudział w zamordowaniu Erzbergera.

Olbrzymie pożary lasów w Tunisie

(Telefonem od naszego korespondenta).

Paryż, 20 sierpnia. Z Tulonu donoszą, że **Herriot weźmie osobiście udział w manewrach floty francuskiej koło Korsyki**, które mają się odbyć w jesieni tego roku.

Konferencja w sprawie 8 godzinnego dnia pracy

Kopenhaga, 20 sierpnia (PAT). Tutejszy organ socjalno-demokratyczny donosi z Londynu, że **Mac Donald i Herriot zamierzają zwołać konferencję ministrów pracy Anglji, Francji, Belgji i Niemiec**. Konferencja odbyłaby się w Kopenhadze, a przedmiotem jej ma być **sprawa ośmiogodzinnego dnia pracy**.

Możliwość zniesienia paszportów ulgowych

Warszawa, 20 sierpnia (AW). „Przegląd Wieczorny“ notuje pogłoskę, iż **istnienie paszportów ulgowych** obok bardzo drogich zwyczajnych **wytworzyło poważne trudności**. Obywatele bowiem wszelkiemi sposobami starają się o paszporty ulgowo. **Istnieje podobno zamiar obniżenia cen paszportów normalnych wraz z równoczesnem skasowaniem ulgowych**.

Dzień 3 Maja świętem Królowej Korony Polskiej

Warszawa, 20 sierpnia. **Ojciec św. Pius XI** przychylił się do prośby episkopatu polskiego i **ustanowił dla całej Polski dzień 3 Maja jako święto Królowej Korony Polskiej**.

Siedlce stolicą djecezji podlaskiej

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 20 sierpnia. Urzędowo ogłaszają, **iż na mocy postanowienia Watykanu, stolica biskupstwa podlaskiego zostaje przeniesiona z Janowa Podlaskiego do Siedlec.**

Powstanie w Afganistanie intrygą angielską

Przygrywka sowietów do układu z Anglją

Moskwa, 20 sierpnia (AW). Wybuch powstania w Afganistanie wywołał w kołach rządowych widoczny niepokój. Wyrazem tego jest artykuł urzędowych „Izwiestij“, które ostro **atakują angielską politykę kolonjalną**. Zdaniem „Izwiestij“ powstanie afganistańskie **wywołane zostało przez agentów brytyjskich** dla przeszkodzenia emancypacji Afganistanu pod wpływów angielskich. Dyplomacja angielska postanowiła niezwłocznie **zniszczyć nowy ustrój państwowy Afganistanu**, zapoczątkowany przez „Zgromadzenie Narodowe“.

Nazajutrz po podpisaniu traktatu anglo-sowieckiego kolonjalna dyplomacja angielska ponowiła atak przeciwko walczącemu bohatersko o swą niepodległość Afganistanowi. Atak ten skierowany jest w ostatecznej konsekwencji **przeciwko związkowi sowieckiemu**. Uważamy za rzecz niewątpliwą i nieulegającą dyskusji — piszą „Izwiestja“ — że nasz układ z Anglją nie może skazywać prasy sowieckiej **na głuche milczenie** i ukrywanie rzeczywistych faktów, skoro dyplomacja angielska podejmuje jakiekolwiek bądź czynności agresywne.

Groźne zaburzenia w Indjach

Londyn, 20 sierpnia (AW). Reuter donosi z Sikandrabad w Indjach, że między Mahometanami i Hindusami przyszło do zajść w Dulbarga. **Zabito parę osób, w tem także szefa policji.** Wojsko i policja opanowały położenie, które [illegible] wciąż jednak **poważne**.

Dział ekonomiczny

Diarjusz ekonomiczny

— **Ostateczny termin dopłaty drugiej raty do nabytych na rok 1924 świadectw przemysłowych** i kart rejestracyjnych, upływa z dniem 20 sierpnia.

— **Bank dla handlu i przemysłu sfuzjonował się z Bankiem Kredytowym w Warszawie**, w instytucję „Bank dla handlu i przemysłu“, posiadający 157 oddziałów i 67 nieruchomości w Polsce.

— **Generalny strajk górników w Borinage w Belgji** zamienił się w strajk generalny.

— **Wpływy z podatków pośrednich wzrosły**, co ministerstwo skarbu uważa za objaw, dowodzący zmniejszenia przesilenia gospodarczego.

— **Koszt żywności podniósł się** w ostatnim tygodniu w Warszawie w stosunku do poprzedniego o 2·17%.

— **Ceny wieprzów podniosły się** ostatnio w Warszawie o 11%.

— **Austrjacko-łotewski układ handlowy** został 18 bm. podpisany w Rydze.

— **Srebrne dolary** zamierza w wielkiej ilości puścić w obieg rząd Stanów Zjednoczonych. Obliczają, że będzie to taniej od produkcji dolarów papierowych, które trzeba odnawiać co 2 lata.

— **Stagnacja w przemyśle łódzkim mija.** Szereg fabryk uruchomił swoje warsztaty. Na rynku wełnianym i bawełnianym widoczne ożywienie.

— **Liczba bezrobotnych ze sfer inteligencji w Austrji**, zapisanych w biurach pośrednictwa pracy, wynosiła przeszło 11.000, w tem 3000 kobiet. Zapomogi dla bezrobotnych pobiera 6150 urzędników.

— **Na nowe pokłady węgla** natrafiono w Dalmacji. Dzienna produkcja wynosi 10 wagonów.

— **Podobno niedługo pomiędzy rządem polskim a firmą „British Controle Oil Fiels“** zostanie zawartą umowa o długoletnie wydzierżawienie państwowych terenów roponośnych na małopolskiem Podkarpaciu o łącznym obszarze 10.000 hektarów.

— **Międzynarodowa wystawa automobilowa i radjotechniczna** będzie się odbywać w Paryżu w dniach od 22 do 31 października br.

— **Czeskie rafinerje nafty w Bratysławie**, Boguminie, Mor. Ostrawie, Mor. Szumperku, Kolinie, Pardubicach i Kralupie zawarły ostatecznie między sobą układ kartelowy.

— **Niespodziewanie duży wzrost drożyzny**, bo wynoszący aż 6·06% w porównaniu z poprzednim okresem zanotowano we Wiedniu od 15 lipca do 15 sierpnia.

ULGI DLA WYSTAWCÓW NA TARGACH WCHODNICH. Zarząd Targów wschodnich komunikuje, że wobec stabilizacji waluty i trudności finansowych, jakie w związku z nią świat przemysłowy ma do zwalczania, stawki na miejsce wystawowe w tym roku nie będą wystawcom podwyższone bez względu na spóźnioną porę ich zgłoszeń. dalej komunikat podaje, że zarząd targów wschodnich, aby umożliwić odpowiedni przydział miejsc w obrębie przynależnych branż, przedłużył dodatkowo na życzenie interesowanych termin ostatecznych zgłoszeń do dnia 20 b. m. Po tym terminie spóźnione zgłoszenia poszczególnych branż bezwarunkowo uwzględniane nie będą.

Wymiana 6-proc. bonów złotych

Warszawa, 20 sierpnia. (PAT) **Minister skarbu** w odpowiedzi na interpelację pos. **Pawlaka i tow. w sprawie wymiany 6% bonów złotych** wyjaśnił, że skarb państwa dążąc do rozsprzedania jak największej ilości bonów, starał się jednocześnie robić posiadaczom bonów wszelkie **możliwe ułatwienia w razie konieczności przedterminowego realizowania tych obligacyj**. Zgodnie z warunkami wypuszczenia bonów **skarb nie jest obowiązany do wykupu tych walorów przed terminem ich płatności**.

Barwniki polskie dla Rosji

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 20 siernia. „Russ. Press“ donosi, iż prasa sowiecka zamieściła wiadomość, jakoby **sowiecki północno-zachodni państwowy trust handlowy otrzymał ofertę od zjednoczenia polskich zakładów chemicznych**, które proponuje trustowi **dostawę większych ilości farb anilinowych**, na potrzeby leningrodzkiego przemysłu włókienniczego. Przy dostawach ma być zapewniony **długoterminowy kredyt**.

Fabryki w Ozorkowie nieczynne

Łódź, 20 sierpnia (AW). Onegdaj o godzinie 4 popołudniu odbył się w Ozorkowie wielki **wiec protestacyjny robotników firmy Schlosserowski**. Zebrani jednogłośnie uchwalili rezolucję **potępiającą firmę i niezgadzającą na obniżenie płac o 5 proc.**, zważywszy, iż **artykuły pierwszej potrzeby podrożały w Ozorkowie o 10 proc.**

W Ozorkowie stoją wszystkie fabryki. Liczba bezrobotnych dochodzi do 3 tysięcy.

DZIAŁ GIEŁDOWY

Papiery dywidendowe w Warszawie

z dnia 20 sierpnia 1924 r.

AKCJE:	W złotych Transakcje
Bank Handlowy	8·00—8·10
Bank Zw. Sp. Zar.	6·60—6·25
Cegielski	[illegible]
Parowozy	—
Starachowice	3·70—3·95
Zieleniewski	15·50—15·80
Żyrardów	—
Haberbusch	6·80
Nafta Polska	—
Spirytus	2·40—2·45
Chodorów	8·00
Ćmielów	—
Nobel	2·75—2·60
Ursus	4·75—4·20
Bank Przem. Lwów	0·62

Nadesłane.

(Artykuły w tym dziale nie pochodzą od Redakcji).

Z OSTATNIEJ CHWILI

Jen. Dawes kandydatem na prezydenta

Nowy Jork, 20 sierpnia (PAT). Według doniesienia dzienników, gen. Dawes przyjął wczoraj oficjalną kandydaturę na prezydenta Stanów Zjednoczonych.

Przepełnienie więzienia krakowskiego

Nowy gmach nie będzie zbudowany

Z Warszawy donoszą:

W związku z interpelacją posłów P. P. S. w sprawie stosunków w więzieniach krakowskich, minister sprawiedliwości nadesłał odpowiedź, w której nadmienia, że wprawdzie gmach więzienny w Krakowie wobec ciasnoty i zniszczenia nie nadaje się do tego celu, ale budowa nowego gmachu wobec olbrzymich wydatków w obecnej chwili **nie jest możliwa i więzienia są częstokroć przepełnione**.

Więźniowie polityczni są zwykle osadzani oddzielnie od więźniów kryminalnych, a tylko dla braku cel osadza się ich razem z więźniami innych kategoryj. Z tych przyczyn warunki pobytu w więzieniu są ciężkie, lecz z całą stanowczością odeprzeć należy zarzut, że **władze więzienne biją albo szykanują**. Wobec wydania zarządzenia przetransportowania znacznej ilości więźniów z Krakowa do innych więzień, minister nie znalazł powodu do wydawania dalszych zarządzeń.

Kazania polityczne w synagodze drohobyckiej

Z Warszawy donoszą:

W odpowiedzi na interpelację posła Melzerowej i tow. (Koło żyd.) w sprawie cenzurowania **przemówień w bożnicy w Drohobyczu**, minister nadesłał odpowiedź wyjaśniającą, że wydanie tego zarządzenia nastąpiło wskutek prośby miejscowego rabina, aby tylko za zezwoleniem rabina odbywały się w bożnicy kazania i przemówienia a to dla tego, że rozmaite, niepowołane osoby **wygłaszały tam przemówienia polityczne, czyniąc synagogę siedzibą agitacji politycznej**. Do odpowiedzi minister załącza list rabina do starosty drohobyckiego, z prośbą o dalszą pomoc przeciw nadużyciom niepowołanych kaznodziejów i protestujący przeciw odnośnej akcji interpelantów.

STRASZNY WYBUCH DYNAMITU W KOPALNI. W kopalniach Dubois i Naguilles nastąpiła wczoraj olbrzymia eksplozja dynamitu. 12-tu robotników zostało ciężko ranionych, z których 2 zmarło.

OLBRZYMIE POŻARY LASÓW W TUNISIE. Z Tunisu donoszą, że z powodu ogromnych upałów szerzą się tam pożary lasów. Między innemi spłonął kompleks lasów powierzchni 5000 ha. Wojsko pracuje nad zlokalizowaniem pożaru.

Odpowiedzialny redaktor: MICHAŁ KONOPIŃSKI.

Przewodnik handlowy i informacyjny po Krakowie

Wymienione firmy polecamy naszym Czytelnikom.

ANTYKI

HALA LICYTACYJNA, Bracka 6, Tel. 2408. Stała wystawa mebli, tkanin, obrazów i bronzów, oraz artyst. przemysłu krajowego. Ekspedycja także w językach obcych.

APARATY I PRZYBORY FOTOGRAF.

B. FUROWICZ
SŁAWKOWSKA 3
(Hotel Saski).

Warszawski Skład przyborów fotograficz. Szewska 2. Tel. 1428

APTEKI

FIGOL »JAHR«
idealny środek przeczyszczający dla dzieci i dorosłych.
Główny skład:
Apteka Gralewskiego
Kraków — Tel. 402

ARTYKUŁY DO PODRÓŻY

M. LEITNER
Rynek gł. 34

ARTYKUŁY GOSPODARCZE

STEF. CIEŚLA, Karmelicka 9
najlepsze mydła do prania, wyr. garncarskie wszelkiego rodz. Ceny konkurencyjne!

BANKI

A. HOLZER
Dom bankowy i kantor wymiany
UL. ŚW. GERTRUDY 11

Bank Małopolski S. A.
Zakład główny w Krakowie, Rynek gł. 25
załatwia wszelkie czynności bankowe.

Powszechny Bank Kredytowy
S. A. we Lwowie. — Oddział w Krakowie, Rynek gł. 35. (Krzysztofory) Tel. 2164 i 4144
Załatwia wszelkie czynności bankowe najkorzystniej, przekazy na wszystkie miejscowości kraju i zagranicy.

Ziemski Bank Kredytowy
T. A. we Lwowie — Oddział w Krakowie, Florjańska 32
Załatwia wszelkie transakcje w zakres bankowości wchodzące. Sprzedaż i kupno walut, papierów wart., udziela kredytów.

BIELIZNA

„AU BON MARCHE"
Tomasza 20. **Ceny niskie!**
Wykwintna bielizna męska i damska, krawaty, pończochy i skarpetki.

H. Bałabuszyńska & F. Wojas
ul. Szewska 10

Najtańsze źródło zakupu
Dom handlowy
„POOL"
Wielopole 14.

FABRYKA bielizny i trykotarzy S. A. Kraków-Podgórze, Dąbrowskiego L. 15.

Bielizna damska i męska
KAROL JAROSZ
Florjańska 35. Tel. 2329.

NA RATY!
A. MAJBRUCH
UL. MIODOWA 11

J. NOWAK
FLORJAŃSKA 14
Bielizna — wyprawy — płótna

M. Pietroń i Synowie
ul. Karmelicka 12

GWARANTOWANA Bielizna siatkowa „egipska", tkana na miarę. Gen. zast. „Spezial-Wäsche, Wien. STEFAN PIETROŃ Karmelicka 12.

Bracia Sperber
Rynek główny 30

Ł. SZCZERBA
Florjańska 40

Hugo Weinmann
Starowiślna 6

BIURA SPEDYCYJNE

WŁADYSŁAW ROPSKI
Centrala: Rynek Gł. 39 A—B.
Filja: Rynek Gł. 30 C—D.
Biuro kupna, sprzedaży realności majątków ziemskich, sklepów i t. p. oraz biuro ogłoszeń.
Telefon 4102 i 3529.

BROŃ

K. GLINIECKI I SKA
Szewska 2
warsztat rep. ul. Karmelicka 8
filja Kowel, Nowokolejowa 53

BROWARY

Browar Okocim
reprezentacja:
ul. Jana 5. Tel. 195.

CERATY

Na stoły i meble
do nabycia w firmie
Przemysł Linoleum i Cerat
Rynek 10.

CUKIERNIE

P. MAURIZIO
Rynek główny 38

J. Noworolski
Sukiennice

CUKRY

FABRYKA
A. PIASECKI S. A.
Rynek 27 i 47.

Pierwsza Małopolska Fabryka warsz. cukrów i marmolady S. z o. o. Podgórze, Kącik 10. Tel. 2040. Sklep fabryczny Starowiślna L. 1 vis à vis gł. poczty

DELIKATESY

STEF. CIEŚLA, Karmelicka 9
świeże masło deserowe, bryndza, kiełbasy, konfitury, czekolady, ciastka.

J. CYANKIEWICZ
Sławkowska 24.
Wina rat. konserwy rybne i mięsne

A. HAWEŁKA
Rynek 34.
Towary kolonjalne, wina, wódki i koniaki

K. HUET
UL. FLORJAŃSKA 23
POKOJE DO ŚNIADAŃ

H. Oskarbski, T. Malczewski i S-ka
ul. Szewska 2.

! Najtańsze źródło zakupu !
FR. PAWŁOWSKI
Róg plant. - Szewska 27.
Świeże masło deserowe.

DROGUERJE

J. WILKOSZ
KARMELICKA 14.
Zioła lecznicze. - Chemikalja.

FARBY, LAKIERY

FR. LENERT
SŁAWKOWSKA 6. — TEL. 104.
Skład farb, materjałów budow. benzyny, smarów i olei.

TOW. HANDLOWE
„REIM" S-KA AKC.
Rynek gł. 37. — Tel. 20.

S. Wojciechowski & R. ŻAK
Karmelicka 21, telefon 3528.

A. ZEMBRZYCKI
FLORJAŃSKA 9
przybory malarskie, farby olejne „A. Lefranc Paris" pendzle, płótna

FORTEPIANY

Helena Smolarska
Szewska 9 Telef. 4365
Wyłączne zastępstwo firm.
Bechstein
Blüthner
Bösendorfer
i innych.

Józef Witek
zawodowy mechanik, stroiciel fortepianów, kier. Wytw. fortepianów B. Gabryelska, ul. Stolarska L. 6. Telefon 389.

FRYZJERNIE

JAN NIEŻYŃSKI
Fryzjer damski.
Perfumerja, salon kosmetyczny.
PLAC WW. ŚWIĘTYCH 11

FUTRA

PIERWSZORZĘDNY SKŁAD FUTER
A. JACHIMSKI
ULICA GRODZKA L. 14-16.

St. Kierzek
kuśnierz
ul. św. Anny L. 4.

Futra firmy H. i R. Moor
uznane za najlepsze, najtrwalsze i najtańsze
Kraków, ul. Grodzka 13.

Pierwszorzędny skład futer i pracownia kuśnierska
G. SPRUNG
Grodzka 30. — Tel. 2476

GALANTERJA

Leserkiewicz i Ska
Rynek główny L. 11
Plac Szczepański 2

E. Ostaszewski i E. Mayer
Rynek gł. 5.

LEON RECHT
UL. GRODZKA 20
krawaty, galanterja męska.

A. TESLAR
29 Sukiennice 30
galanterja, konfekcja damska i męska — poleca również wykwintne delikatesy.

GARAŻE

AUTO-PALAIS W. Rippera
ul. Smoleńsk 31, Telef. 167
pomieszczenia samochodów z wszelkiemi wygodami, benzyna i oliwa na miejscu

HOTELE

Hotel Francuski
ul. Pijarska 4

„Grand-Hotel"
Sławkowska 5

Hotel i restauracja „Monopol"
Gertrudy 6 Telef. 496
[illegible]

HOTEL NARODOWY
POSELSKA 22. — TEL. 3022.

Hotel „Polonia"
Basztowa 25

HOTEL POLSKI
Florjańska 42. Tel. 469

PIERWSZORZĘDNY
z komfortem urządzony
HOTEL POD RÓŻĄ
ulica Florjańska L. 14.
Telef. 2263.

HOTEL SASKI
Sławkowska 3. Tel. 37

INSTALACJE ELEKTRYCZNE

„AGRODYNAMO"
inż. T. Kleczewski
Jagiellońska 6. Tel. 3566

INŻ. PIOTR KROL, Przedsiębiorstwo elektrotechn. Wiślna 2, tel. 3609. Wszelkie urządzenia oświetlenia elektrycz. i przenoszenia siły, oraz telefony i t. p.

INSTRUMENTY MUZYCZNE

Leopold Hutterer
Grodzka 44 B.

JUBILERZY ZŁOTNICY

Obrączki ślubne, pierścionki, broszki i t. d. w złocie i srebrze oraz galanterja w dużym wyborze M. Jakubowski, Sukiennice 26—27.

Jakób Lipski
Sławkowska 8.

KAPELUSZE

Najnowsze modele wiedeńskie
Kapelusze filcowe, przybory modniarskie
JADWIGA CYPES, POSELSKA 20
Ceny konkurencyjne

Męskie i damskie oraz obuwie
L. HOCHSTIM
ULICA FLORJAŃSKA L. 5.

KAWIARNIE

»CENTRALNA«
ul. Dunajewskiego 1
Telefon 1460

»ESPLANADA«
Karol Wołkowski
ULICA PODWALE L. 1

„Grand-Hotel"
ul. Sławkowska 5

„TEATRALNA"
Szpitalna 38, Tel. 2329
vis à vis Teatru im. Słowackiego

KINO-TEATRY

KINO „NOWOŚCI", ulica Starowiślna L. 21. — Telefon 2845.

KINO „WARSZAWA", — Stradom 15.

KOŁDRY

K. Sulikowski
Grodzka 59

KONFEKCJA MĘSKA

Włodzimierz Car
Sławkowska 8

J. GOLDMANN
STRADOM 18
Kapelusze, bielizna, krawaty

NA RATY
GRÜNBAUM i KORNER
Konfekcja damska i dziecięca. Bielizna damska, męska i dziecięca. Obuwie. Płótna, zefiry, franki, materjały krajowe i zagraniczne i t. d. Dla P. T. Urzędników i wojskowych rabat. Wielopole 15, vis à vis P. K. O.

Jakób Schmaus
Grodzka 4

Skórczewski i Polakiewicz
Florjańska 13

Z. Zdanowicz
Sławkowska 3. Telef. 516.

KONFEKCJA DAMSKA

W. Bromowicz
Szczepańska 1

KAROL JAROSZ
bluzki i płaszcze.
Florjańska 35. Telef. 2329.

Maison Riette
Sławkowska 25,
Modele. Modele.

Magazyn towarów modnych
S. WURZEL
Rynek gł. 11 w podwórzu Dom Wenecki
Kapelusze damskie, oryg. mode e paryskie, aksamity, jedwabie

KONFEKCJA DZIECIĘCA

ADOLF FABER
FLORJAŃSKA 6.
STROJE DAMSKIE

KONIAKI

J. & F. Martell
Cognac
wszędzie do nabycia.
Hurtowna sprzedaż u reprez. Dr Z. Dzikowski, Sp. z o. odp. Jagiellońska 5. Telef. 3033.

KSIĘGARNIE SKŁADY NUT

J. Czernecki, Rynek gł. 11
książki szkolne, naukowe, atlasy, mapy, słowniki i t. p.

Dr K. Wł. Kumaniecki
ODBUDOWA PAŃSTWOWOŚCI POLSKIEJ
Najważniejsze dokumenty 1912—styczeń 1924. — Cena zł 20. Z przesyłką pocztową zł 21
Do nabycia we wszystkich księgarniach.

Gebethner i Wolff
Rynek gł. 23
książki, nuty, pisma krajowe i zagraniczne

Księgarnia
„Nauka i Sztuka"
Podwale 6. Książki szkolne, żurnale.

Księgarnia Polska
mapy, książki, atlasy, nuty na rozmaite instrumenta i orkiestrę
Sławkowska 3 (Hotel Saski)

Księgarnia T. S. L.
św. Anny 5 — Książki szkolne

ŻURNALE MÓD
M. LANDAU, Krzyża 5

KOSMETYKI

KREM ŚNIEŻNY
„DERMA"
Oryginalne
WALLACE-KOSMATA
Eau de Cologne Russe
wszędzie do nabycia

LIKIERY

Fabryka najprzedniejszych likierów
ERVEN LUCAS BOLS
Rok zał. 1575
Żądać wszędzie!

LINOLEUM

wszelkiego rodzaju
do nabycia w firmie
PRZEMYSŁ LINOLEUM I CERAT
Rynek Główny 10.

MALARZE

KAROL ORLECKI
malarz dekoracyjny, pokojowy i kościelny, oraz pokostniczo-lakierniczy
Łobzowska 15 T. 1520

MANUFAKTURA

BOJARSKI & HEINICH
W WARSZAWIE
Przedstawicielstwo i Skład Komisowy Akc. Tow. Przemysłowego
JULJUSZA HEINZLA
W ŁODZI
oddział w Krakowie, Florjańska 4.

MASARNIE

Tomasz Knobel
Długa 27

MASZYNY DO PISANIA

L. AKSMAN
Szewska 22

„Cichy Remington"
Model 12.
Florjańska 14. Tel. 2263.

MASZYNY DO POWIELANIA

Rudolf Nowak
Grodzka 44. Tel. 3541

MASZYNY I NARZĘDZIA ROLNICZE ORAZ WOZY GOSPOD.

JAN CHILIPALSKI
Rynek Kleparski 14
— Telefon 4592 —

MEBLE

LEON GOTLIEB
urządzenia pokoi
Rynek gł. 12. Telef. 4498.

M. PLESZOWSKI
MAŁY RYNEK L. 2
TELEFON Nr 4136
poleca:
urządzenia mieszkań, dywany perskie, kołdry, koce, łóżka niklowe, niklowe, dekoracje wnętrz, lichtarze i t. p.

MEBLE BIUROWE

„Jerry" Kraków, Florjańska 28
Katowice, Zielona 15
Lwów, Sykstuska 2

MLECZARNIE

E. DOBRZYŃSKA obecnie B. PYTEL wydaje śniad. obiady i kolacje po przystępnych cenach:
Plac WW. Świętych 10 Tel. 3328.

R. Chmura i R. Zawilińska
ul. św. Jana 13
polecają swą kuchnię domową.

Mleczarnia Hygieniczna
W. KAPUSTA
św. Anny 7
Kuchnia jarska i mięsna.

MODNIARSTWO

Najnowsze modele oraz pracownia
K. Jarosz, Florjańska 35
Ceny przystępne!

DORA KLEIN
Krakowska 6 - Tel. 3211
pol. kapelusze damskie oraz przyb. modniarskie hurt. i częściowo.

NACZYNIA

Bernard Greschler
Grodzka 43
Naczynia aluminiowe.

ADOLF SATTLER
GERTRUDY 24
Artykuły turystyczne i naczynia aluminiowe.

OBUWIE

GIZELA BRAND
obuwie wykwintne damskie i dziecięce
ulica — Starowiślna L. 6.

M. BOCHENEK
skład obuwia
ULICA STRADOM L. 19

Wykwintne zagran. obuwie
MAREK CZOPP
UL. SZEWSKA 13.

Skład fabryczny pasty do obuwia i podłóg
DOBROLIN
M. Sierotwińska, ul. Sienna 12

JÓZEF DZIDEK
Tomasza 9, róg Sławkowskiej
— Pracownia obuwia. —

KEMPLER & SCHÖNBERG
Szczepańska 5
poleca również kalosze i śniegowce.

ANTONI WILIŃSKI
magazyn obuwia męskiego damskiego i dziecięcego.
UL. ŚW. TOMASZA 18.

Z. ZDANOWICZ
UL. SŁAWKOWSKA 3
Telefon 516

OPTYCY

Teodor Tomaszkiewicz
optyk i mechanik
Florjańska 30.
Wejście z sieni.

K. VOIGT
UL. MIKOŁAJSKA 20
skład towarów optycznych

OWOCARNIE

Główny skład owoców południowych
B. ANIS
Szewska 15. — Telefon 1565.

PERFUMERJE

Teofil Bękner
Sukiennice 20

L. Korzeniowski
Florjańska 22.
Perfumy na wagę.

LESERKIEWICZ I SKA
Rynek główny L. 11
Plac Szczepański L. 2

TOW. HANDLOWE
„REIM" S. A.
Rynek gł. 37. — Tel. 20.

Witold Theobald
dawniej Bracia Theobaldowie
Sławkowska 1.

Bracia Weissberg
Krakowska 17
Telefon 4529

WOJCIECHOWSKI & R. ŻAK
Karmelicka 21. Tel. 3528.

PŁASZCZE GUMOWE

CENY ZNIŻONE!
A. BROSS
Florjańska 44
obok bramy Florjańskiej.

PŁÓTNA

I. WIKLER, STRADOM 5
poleca płótna, szyrtyngi, bieliznę osobistą, stołową i pościelową, zefiry, drelichy i koce z fabryk zagranicznych.

PRALNIE

„TĘCZA"
Centrala: Czarnowiejska 72
Telefon 1471

PRZYBORY PISM.

R. ALEKSANDROWICZ
Basztowa 11. — Tel. 311 i 4061.
Magazyn przyborów biurowych.

E. CZAPLINSKI
SZEWSKA 2.

H. GRÜNBERG, Wiślna 9. Tel. 4198. Magazyn papieru, przyb. pism. szkolne i rys.

Wydawnictwo kart artystycz. i Hurtownia papieru
„KRAKUS"
ul. Mostowa 1.

PAPIERNIA SZ. NEUMANN
Dietla 55. Telefon 1019
poleca zeszyty, tapety oraz wszelkie papiery.

„PHILATELIA" RYNEK 9
(Pasaż Bielaka), poleca albumy i znaczki pocztowe dla zbieraczy.

A. ZEMBRZYCKI
Magazyn papieru, przyborów szkolnych i kancelaryjnych
Florjańska 9

PRZYBORY WOJSKOWE

J. KASESNIK
Florjańska 20 Telefon 1509
Pierwszorzędny skład wszelkich przyborów wojskowych, materjałów, galanterji, artykułów do podróży i t. d.

[illegible]

RESTAURACJE

„Grand-Hotel"
Sławkowska 5.

RESTAURACJA MIESZCZAŃSKA
Florjańska 19.

STARY TEATR
ul. Jagiellońska 1.
Filja: „Hotel Francuski",
ul. Pijarka 13.

ROWERY I PRZYBORY DO TYCHŻE

E. KLUSKA
GRODZKA 63.

J. KULLANDA i W. JAWORSKI
DŁUGA 11.

M. i B. Weissberg
Starowiślna 10 — Tel. 3658.
Poleca również maszyny do szycia.

ARNOLD
WEISSMANN
SZEWSKA 13.

RĘKAWICZKI

Najtańsze źródło zakupu
Dom handlowy
„POOL"
Wielopole 14.

RYBOŁOWSTWO

WIKTOR WANDERER
SZEWSKA 21. — TEL. 3520.

RYTOWNICY

Wytwórnia pieczęci kauczuk. monogramy — herby — podpisy wykonuje
MIECZYSŁAW PREISNER
Rynek główny 7 (w podwórzu).

Atelier art.-rytowniczej
EDWARDA SORKINA
Grodzka 58
wykonuje wszelkie zamówienia po cenach niskich.

J. Walenta
Pieczęcie kauczukowe
Sławkowska 3
(Hotel Saski).

SAMOCHODY

BUICK — FORD
Zastępstwo: „Elibor" S. A.
Ł. J. BORKOWSKI
oddz. Kraków, Rynek gł. 26

SANITARNE

M. Maruńczak
Sławkowska 10
artykuły gumowe, opatrunkowe i chirurgiczne.

TOW. HANDLOWE
»REIM« S. A.
RYNEK GŁ. 37. — TEL. 20.

„SANITARIA"
Sp. z ogr. odp.
Sławkowska 6. - Tel. 3050
instr. lekarskie, art. gumowe, opatrunki, szkła chemiczne.

SKŁADY SKÓR SZEWSKICH

FABRYKA SKÓR
W RYBNIKU
BRACIA ŻUREK
HURTOWNY SKŁAD
UL. STAROWIŚLNA L. 10

SPORT

LESERKIEWICZ
I SKA
RYNEK GŁÓWNY 11.
PL. SZCZEPAŃSKI 2.

Tow. HANDLOWE
„REIM" S. A
Rynek Gł. 37. Tel. 20.

SREBRO-PLATERY

jak również inkrustacje, bronzy i szkła weneckie poleca
M. JAKUBOWSKI
Sukiennice 26-27.

SWIECE-MYDŁO

Filja krakowskiej fabryki szczotek i pędzli
Sławkowska 2. — Tel. 2428.
Skład świec „GLORIA".

ST. ROŻNOWSKI
Fabr. mydła i mydełek toaletowych
Pędzichów. — Tel. 178.

SZKŁO PORCELANA

W. BAZES
RYNEK GŁÓWNY 35
Krzysztofory

A. EDER
Florjańska 4. — Tel. 2731.
specjaln.: porcelana Rosenthala

J. GROSS
RYNEK GŁ. L. 8
lampy elektryczne, porcelana kryształy

WŁ. TOMASZEWSKI
RYNEK GŁ. 10. TEL. 1148.
u wylotu ul. Grodzkiej.

SZTANDARY

Kopaczyński i Ska
Bracka 2. Telefon 2330.
Pracownia dla sztuki kościelnej.

TECHNICZNE

I. MACHAUF, Dunajewskiego 6.
bogato zaopatrzony skład maszyn, pomp, armatur, stali, narzędzi i wszelkich przyborów techn. i elektrotechn. Tel. 3001.

TOWARY BŁAWATNE

— NA RATY —
plusze, aksamity, jedwabie, materjały wełn. oraz płótna poleca
GRODZKA 60

M. Schenker
Rynek Gł. 15. Tel. 2399

TOWARY KOLONJALNE

STEF. CIEŚLA, Karmelicka 9
herbata, kawa, wszelkie gatunki mąki węgierskiej i krajowej, ryż cały i t. d.

Z. SPIECHOWICZ i M. FILIPEK
Grodzka 26. Tel. 165.

UBRANIA GOT.

Na raty
JÓZEF EMMER
Rynek gł. 11 „Dom wenecki" w podwórzu.
Konfekcja męska damska i dziecięca.

NA RATY
A. MAJBRUCH
MIODOWA 14.

Wyprzedaż l•tniej konfekcji męskiej
Ceny o 25% zniżone
S. STRASSBERG, UL. FLORJAŃSKA L. 6

USZCZELNIENIA

USZCZELNIENIA
skórkowe, fibrowe i gumowe
H. SPIRA
Zwierzyniecka 23. Telefon 4394.

WITRAŻE

T. Zajdzikowski
św. Jana 30.

WODY MINERALNE

Woda gorzka
„AMERA"
wyrobu fabryki
K. Rząca i Chmurski
ul. św. Gertrudy L. 4
Najlepszy środek przeczyszczający!
Do nabycia w aptekach, droguerjach i t. p.

WÓDKI I WINA

J. CIEŚLIŃSKI i Ska
Florjańska 14 (wchód od Tomasza)
Sprzedaż detajliczna win i wódek po cenach hurtownych.

Federowicz i Polugowy
Podwale 6. Tel. 123
wytw. win musuj. i hurt. handel win, wina mszalne z wł. winnic.

WYSTAWA ARTYSTYCZNA

SALON SZTUKI
Szpitalna 40, telefon 2466.
Meble artystyczne.
Dywany perskie.
Obrazy — Antyki.
Bronzy — Rzeźby.

WYROBY DREWNIANE DO BATIKOWANIA

Wiktor Wanderer
ul. Szewska 21
Tel. 3520.

WYROBY KOSZYKARSKIE

SYNDYKAT KOSZYKARSKI S. A.
Szczepańska 1, tel. 1493.

WĘGIEL DRZEWO

A. BLUMENFELD
Pawia 12. Tel. 59
[illegible]

Sprzedaż i zastępstwo węgla wyłącznie jaworznickiego
A. GROSS i SYN
Pawia 7 Telef. 1436

Główne składy węgla i drzewa
Dra Fr. Jełonka i Sp.
Pawia 5. Tel. 174.
Zast. węgla jaworznickiego.

Jan Kwiatkowski
Zwierzyniecka 19, Tel. 72 albo 1403
Najlepsze gat. węgla i drzewa.

POLSKI TARG
Składy węgla górnośląsk., kraj., brykietów i drzewa przy ulicy Pawiej. Biuro Potockiego 3, tel. 67.

WĘGIEL ŚLĄSKI KRAJOWY
dostawy wagonowe
POLSKA SPÓŁKA WĘGLOWA
Andrzeja Potockiego 8. — Tel. 4076.

ZAKŁADY FOTOGRAF.

St. Stadler
dawniej B. Henner
Szewska 27.

ZAKŁADY KRAWIECKIE

Henryk Blatt
Szewska 18.

MARCIN CZAJA
MIKOŁAJSKA 11.
Magazyn sukien męskich

SPÓŁKA krawiecka W. Filipkiewicza i T. Bętkowskiego, ulica Florjańska L. 57. Magazyn sukien męsk. ch. Skład materjałów angielskich i krajowych.

J. GAGATEK
Hotel Saski, tel. 4011.

Zakład krawiecki damski i męski
J. Kumala
ulica Szczepańska L. 11.

ANTONI MALARZ
Grodzka 59, II. p.
SKŁAD SUKIEN MĘSKICH
Ulgi w spłacie!!!

Fr. Mecnarowski i J. Aksak
Sławkowska 25.

ZAKŁADY KRAWIECKIE DLA PAŃ

25% taniej
wykonuje
Zakład krawiecki męski i damski
J. GAJDA
Dębniki Rynek 9

W. Węglarski
Gołębia 5. Tel. 1518.

ZAKŁADY TAPICERSKIE

W. KAPELA
SZCZEPAŃSKA 3.

FRANCISZEK ŻAK
DŁUGA 25.

ZEGARMISTRZE

JÓZEF CYANKIEWICZ
SŁAWKOWSKA 1.

„OMEGA"

ŻELAZO

NAKRYCIA ALPAKOWE
„BERNDORF"
S. BREIT, ul. Sienna 1

Łopaty stalowe
Kres S. A. Biała (ad Bielsko)

PODKOWY
gotowe i półfabrykaty
Kres S. A. Biała (ad Bielsko)

ZAKŁADY POGRZEBOWE

Zakład pogrzebowy
ONUFREGO FIUTA
Grzegórzecka 7, tel. 4105
vis à vis Collegium medicum.

Czcionkami Drukarni Literackiej w Krakowie, ulica Jagiellońska L. 10.

Rządca drukarni L. K. Górski.